

**RESULTAT
AV 1965 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK
OCH BEVATTNINGSFÖRSÖK**

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 15

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1966**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Titel och författare
1—12		Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962
13—15		Resultat av täckdikningsförsök och bevattningsförsök åren 1963—1965

RESULTAT AV 1965 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

INLEDNING

Redogörelsen avser att till dem som medverka i täckdikningsförsöksverksamheten eller syssla med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

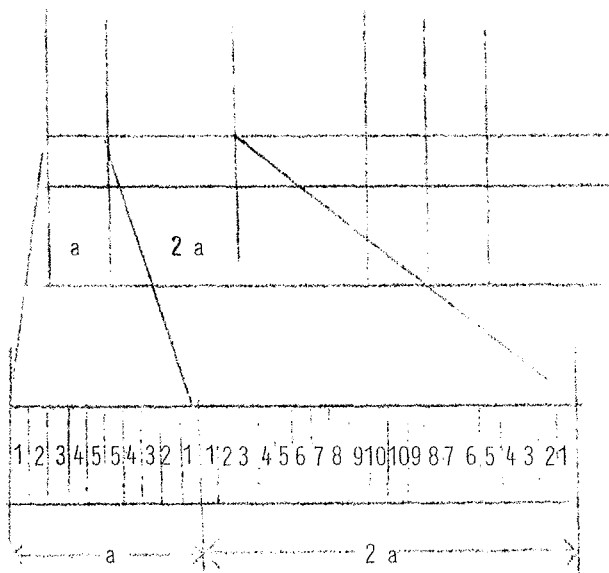
Under året har sammanlagt 88 försök, skördats. Av dem har 73 st utgjorts av försök med olika dikesavstånd. 13 försök avser olika dikesdjup. I 2 försök har olika dikesavstånd kombinerats med olika sätider. Under året har 8 försöksplatser trädats och ytterligare 7 försök har av olika anledningar ej skördats.

Det stora flertalet av avståndsförsöken har skördats som s.k. bandförsök. Denna försöksmetodik innebär, att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördas i parceller parallella med diken på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan diken. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten påverkat avkastningen. Om man kan konstatera en skördedepression och denna uppgår till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning mellan diken, är man berättigad att draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördvärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultaten av de beräkningar som sålunda utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de i försöket ingående olika dikesavstånden gör man ej i bandförsöken.

En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken på sätt som fig. 2 visar. Skörden anger här ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultaten göres en direkt jämförelse mellan avkastningens storlek vid de olika dikningarna.

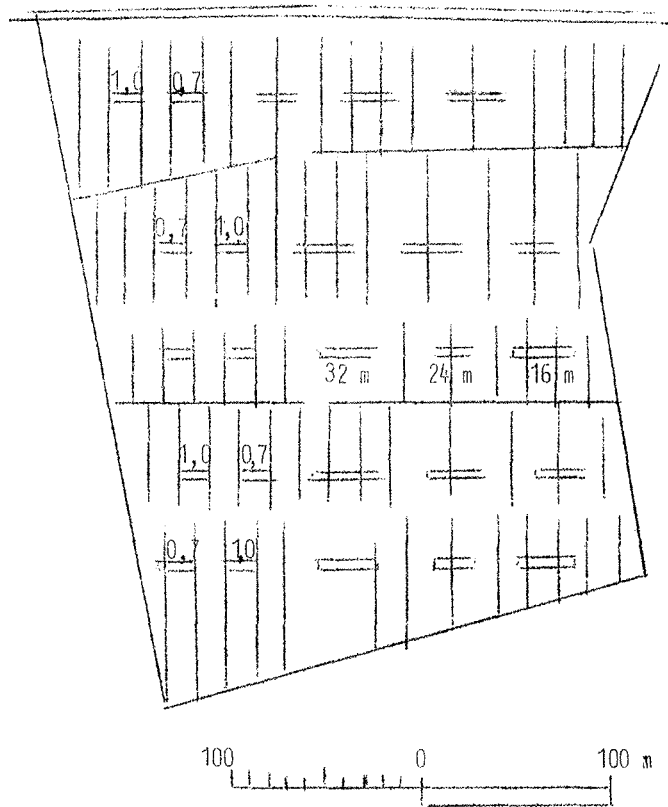
Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över uppträckningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa observationer är av stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av den erforderliga dräneringsintensiteten. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

Figur 1.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöksmetodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna uttages parallellt med diken, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Figur 2

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Försöket skördas enl. den äldre försöksmetodiken med parcellerna lagda tvärs över dikena.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som erhålles i dräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om medelnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom har medelnederbörden angivits, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna är hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Instituts mätstationer. Beroende på stationstätheten och det lokala nederbördsklimatets variabilitet anger dessa siffror mer eller mindre väl de faktiska förhållandena på försöksplatserna.

Diagrammen på sidorna 3 och 4 är avsedda för en överblick i stort. De upptar 12 platser i landet och anger den summerade avvikelser från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden den 1/4 64 - 31/3 65 och den andra tiden den 1/4 - 31/12 65. Uppdelningen per den 1 april har gjorts därför att marken vid denna tidpunkt ofta är vattenfylld. Växtligheten har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörd bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans.

Vegetationsperioden började med en regnig och kall vår, som gjorde att vårsådden försenades i hela landet. I södra Sverige började vårbruket först de sista dagarna i april. Försommaren blev däremot ganska gynnsam med normal värme och nederbörd, varför grödorna såg ganska lovande ut vid midsommartiden. Juli blev kall och nederbördsrik, vilket särskilt gick ut över hökvaliten.

Genom fortsatt kylig väderlek i augusti försenades stråsådesgrödornas mognad. Endast i de sydligaste delarna av landet hade skördearbetena på allvar kommit igång i slutet av månaden.

September blev varm i hela landet och nederbördsrik utom längst i norr. Detta medförde försenad skörd och groddskador speciellt på brödsåden. Stora arealer låg bearbetade för höstsådd men kunde inte besås på grund av regnandet.

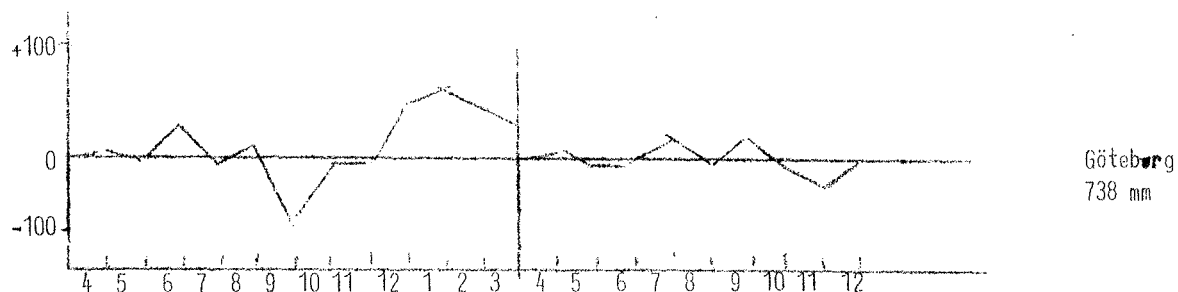
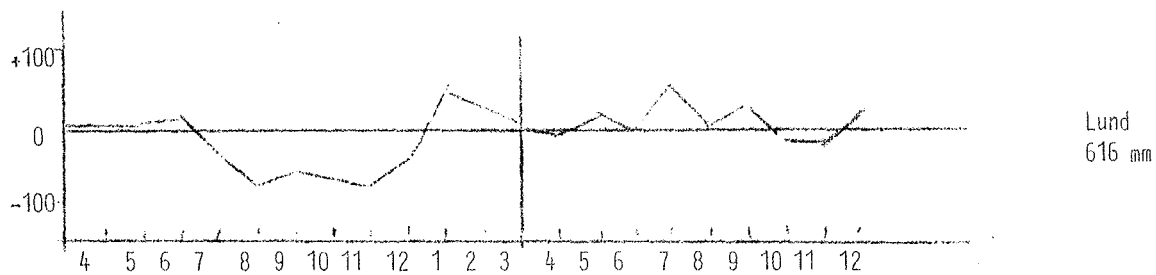
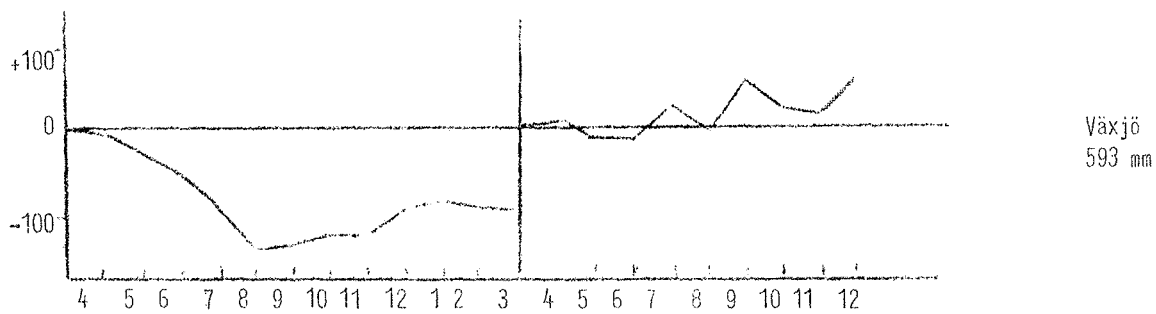
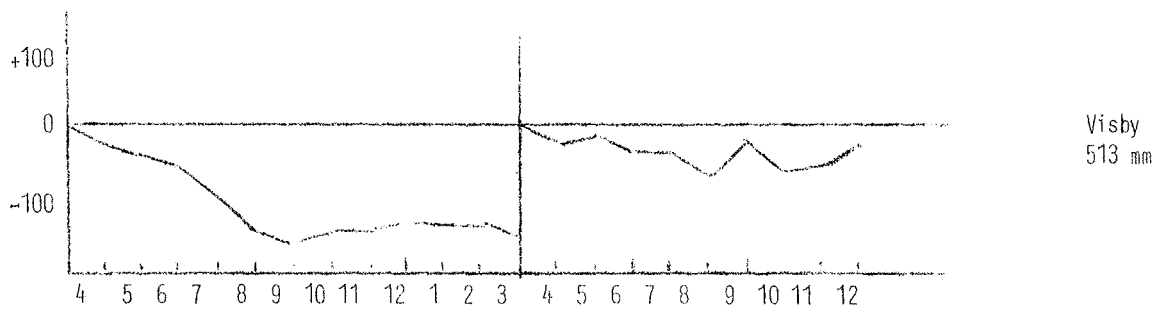
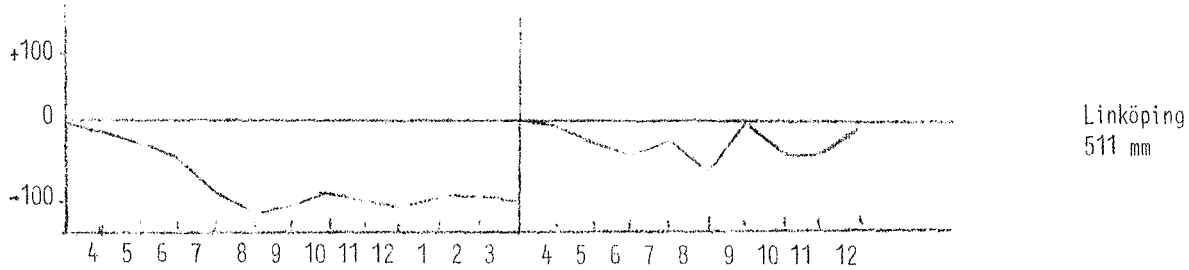
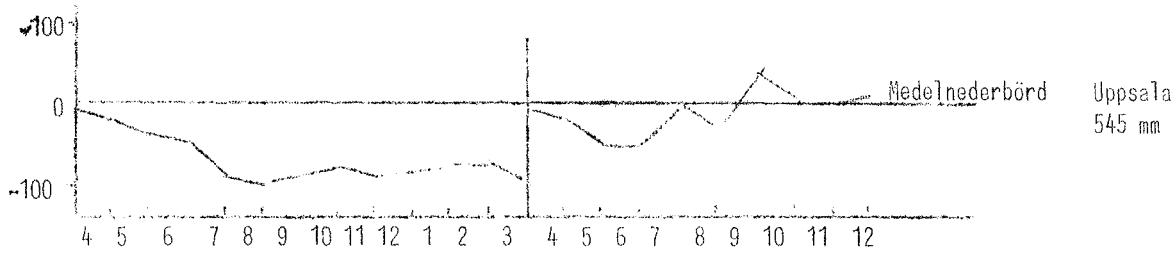
I månadsskiftet september-oktober skedde omslag till torrare väder och särskilt Norrland hade stort temperaturöverskott. I Mellansverige och Norrland kunde den försenade spannmålsskörden nu forceras.

Omkring den 10 november skedde ett markant omslag till kallt väder, så kallt att höstarbetena måste avbrytas. Stora arealer betor stod då kvar i jorden och höstplöjningen var inte till närmelsevis avslutad. Vid tillfälliga blidvadersperioden i Sydsverige kunde största delen av betorna skördas men under stora svårigheter. Höstplöjningen däremot omöjliggjordes helt i fortsättningen. Särskilt i Mellansverige låg stora arealer oplöjda, som var avsedda att vårsås.

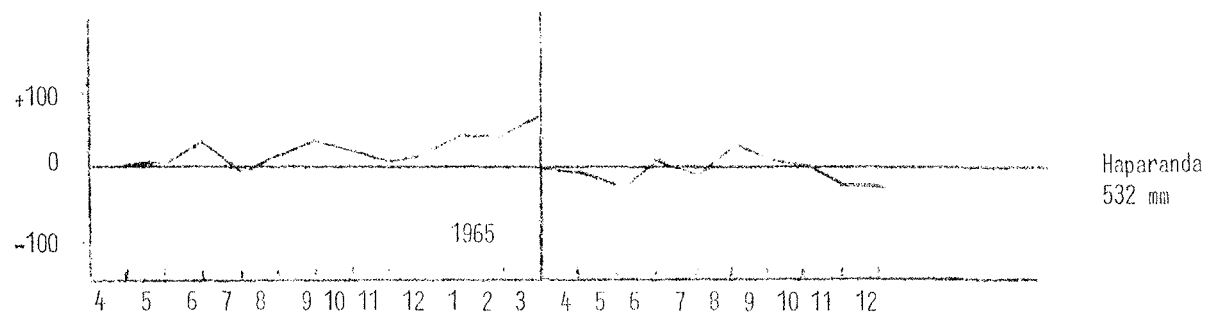
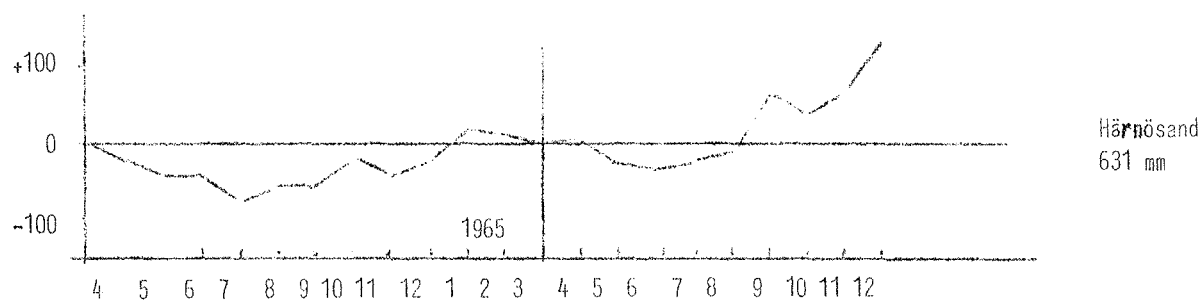
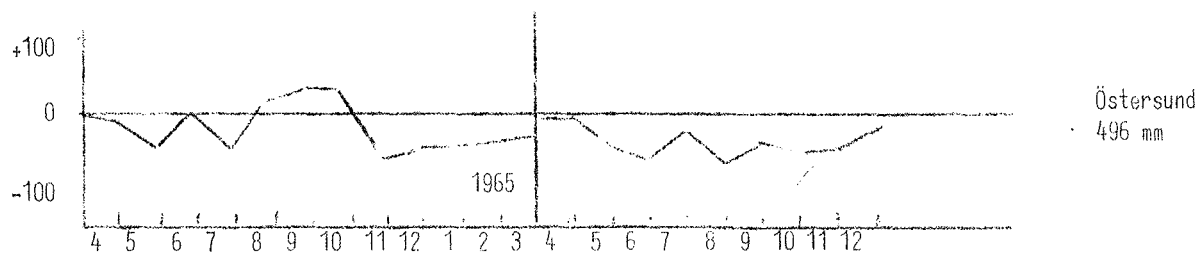
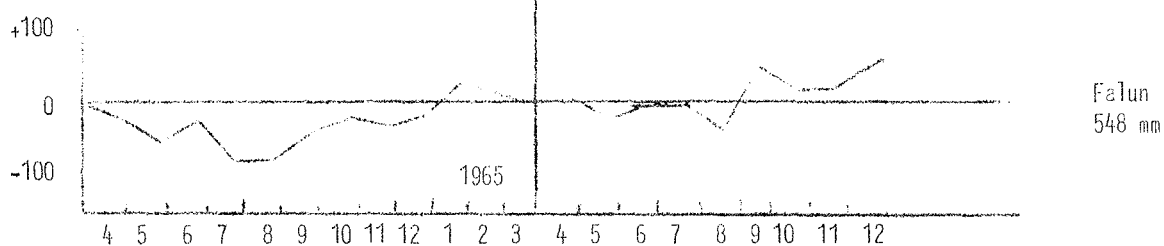
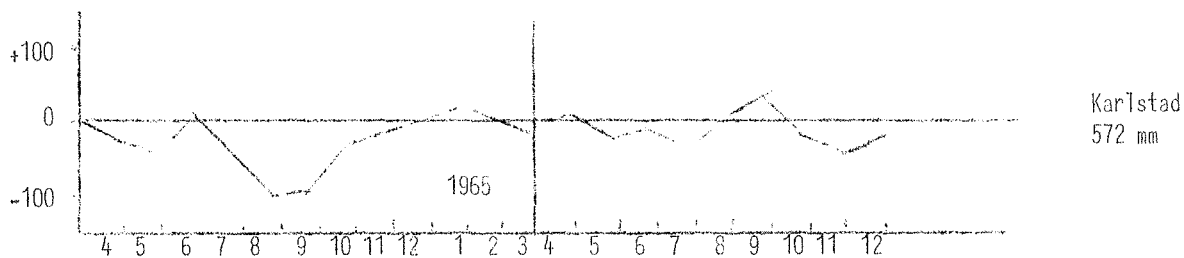
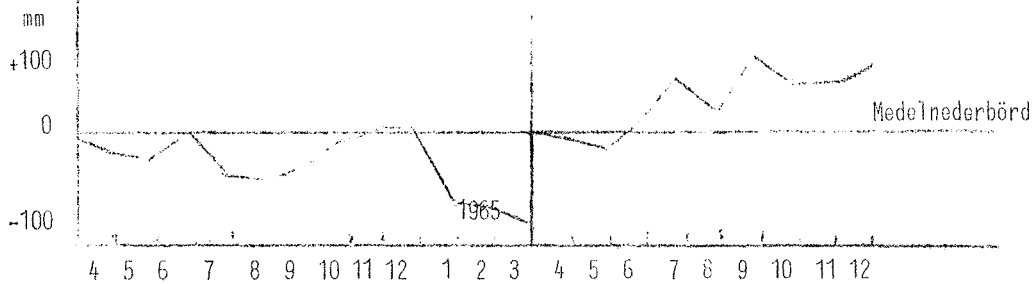
Nederbördsdiagram

Summerad
avvikelse
i mm

Diagrammen anger den summerade avvikelsen från medelnederbörden för tiden den 1/4 1965-31/3 1965 samt den 1/4-31/12 1965.

Summerad
avvikelse i

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

Stockholms län
=====Husby By. År 1965Försöksvärd: Lantbr. Nils E Eskhult, Husby By, Långhundra

Matj.: Mullfattig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,8	100	1	33,7	100
2	37,5 - 0,3	99	2	33,5 - 0,2	99
3	37,2 - 0,6	98	3	34,3 + 0,6	102
4	36,7 - 1,1	97	4	32,0 - 1,7	95
5	37,0 - 0,8	98	5	34,1 + 0,4	101
$m_{diff} = 0,97 \text{ dt/ha}$			6	31,7 - 2,0	94
			7	32,4 - 1,3	96
			$m_{diff} = 1,52 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Upptorkningen var under våren jämn över hela fältet. Vid skörden var markbärigheten sämre inom områden med det större dikesavståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	65	47	5	42	7	42	161	84	121	26	61	82	743

Krogsta. År 1965Försöksvärd: Lantbr. Erik Lindström, Krogsta, Långhundra

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,6	100	1	27,9	100
2	26,7 - 0,9	97	2	28,0 + 0,1	100
3	26,9 - 0,7	97	3	27,2 - 0,7	97
4	27,4 - 0,2	99	4	27,7 - 0,2	99
5	27,7 + 0,1	100	5	27,9 ± 0,0	100
$m_{diff} = 0,51 \text{ dt/ha}$			6	28,0 + 0,1	100
			7	27,7 - 0,2	99
			8	28,2 + 0,3	101
			9	27,3 - 0,6	98
			10	27,4 - 0,5	98
			$m_{diff} = 0,84 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Fältet torkade upp tämligen jämnt under våren. Vid skörden var marken uppblött med något sämre markbärighet vid det större dikesavståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	65	47	5	42	7	42	161	84	121	26	61	82	743

Vasa Säteri. År 1965

Försöksvärd: Godsägare KB Janzon, Vasa säteri, Skepptuna

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	50,4	100	1	48,5-	100
2	49,8- 0,6	99	2	49,6+ 1,1	102
3	50,0- 0,4	99	3	50,6+ 2,1	104
4	49,0- 1,4	97	4	49,1+ 0,6	101
5	46,7- 1,7	97	5	49,4+ 0,9	102
$m_{diff} = 0,85 \text{ dt/ha}$			6	46,8- 1,7	96
			7	47,9- 0,6	99
			8	48,2- 0,3	99
			9	48,1- 0,4	99
			10	46,8- 1,7	96
			$m_{diff} = 1,83 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en något sämre upp-torkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markbärigheten vid skörden var sämre vid det större dikesavståndet. Skördetröskan, som var utrustad med lågprofildäck, sjönk igenom ytlagret och var nära att fastna. I samband med höstplöjningen framträdde inga nämnvärda skillnader i framkomlighet vid olika dikningar.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	65	47	5	42	7	42	161	84	121	26	61	82	743

Ängstugan. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Kollberg, Ängstugan, Järna

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 22 m</u>			<u>Dikesavstånd 44 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,4	100	1	29,5	100
2	30,2- 0,2	99	2	29,2- 0,3	99
3	31,3+ 0,9	103	3	28,3- 1,2	96
4	29,9- 0,5	98	4	27,6- 1,9	94
5	29,8- 0,6	98	5	28,2- 1,3	96
$m_{diff} = 0,90 \text{ dt/ha}$			6	26,2- 3,3	89
			7	26,7- 2,8	91
			8	26,2- 3,3	89
			9	25,9- 3,6	88

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Det större avståndet uppvisar däremot en viss skördedepression. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Skillnaden hade inte helt utjämnats till tiden för vårbruket. Några olikheter i markbärighet vid skörden framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	64	21	5	24	4	56	98	62	85	20	47	86	572

Uppsala län
=====

Danmarks by. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Gösta Hiller, Danmarksby, Bergsbrunna

Matj.: Mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikat - odikat</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	62,2	100	1	67,7	100
2	63,3 + 1,1	102	2	69,0 + 1,3	102
3	62,8 + 0,6	101	3	68,1 + 0,4	101
4	62,3 + 0,1	100	4	68,7 + 1,0	103
5	62,2 ± 0,0	100	5	65,5 - 2,2	97
$m_{diff} = 0,98 \text{ dt hö/ha}$			6	67,4 - 0,3	100
			7	69,7 + 2,0	103
			8	67,8 + 0,1	100
			9	70,3 + 2,6	104
			10	70,3 + 2,6	104
			11	72,5 + 4,8	107
			12	71,2 + 3,5	105
			13	71,6 + 3,9	106
			14	67,1 - 0,6	99
			15	69,6 + 1,9	103
			$m_{diff} = 3,04 \text{ dt hö/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits inom området för 20-metersdikningen. Skördekurvan ut mot odikat område visar ej heller någon minskning av avkastningen med ökat avstånd från dikena. Dikningen synes således ej ha haft någon inverkan på skördens storlek i årets försök.

Observationer: Fältet torkade upp något senare inom vissa delar av de odikade områdena. Markbärigheten var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	24	25	28	35	49	70	75	51	50	42	41	523
Årets nederbörd	51	17	5	18	6	52	128	38	128	14	42	59	558

Lövstaholm. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. J E Jönsson, Lövstaholm, Gamla Uppsala

Matj.: Något mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,9	100	1	34,2	100
2	31,7 - 1,2	96	2	34,0 - 0,2	99
3	31,0 - 1,9	94	3	32,6 - 1,6	95
4	30,1 - 2,8	91	4	33,2 - 1,0	97
5	30,2 - 2,7	92	5	32,3 - 1,9	94
$m_{diff} = 0,82 \text{ dt/ha}$			6	32,7 - 1,5	96
			7	32,1 - 2,1	94
			8	32,5 - 1,7	95
			9	31,0 - 3,2	91
			10	31,6 - 2,6	92
			$m_{diff} = 1,75 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det mindre avståndet är skördepressionen statistiskt säker. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer:

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	23	24	30	39	52	67	74	50	48	38	41	516
Årets nederbörd	51	17	5	18	6	52	128	38	128	14	42	59	558

Marsta. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Vallgård, Vallskog, Uppsala

Matj.: Något multhaltig mellanlera

Alv: Mellanlera - styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 13,5 m</u>				<u>Dikesavstånd 27 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	
1	43,1	100		1	41,0	100	
2	42,0 - 1,1	97		2	40,4 - 0,6	99	
3	42,0 - 1,1	97		3	40,0 - 1,0	98	
4	41,7 - 1,4	97		4	40,5 - 0,5	99	
5	42,2 - 0,9	98		5	40,3 - 0,7	98	
$m_{diff} = 0,47 \text{ dt/ha}$				6	40,8 - 0,2	100	
				7	41,3 + 0,3	101	
				8	40,7 - 0,3	99	
				9	39,7 - 1,3	97	
				10	39,8 - 1,2	97	
				$m_{diff} = 0,60 \text{ dt/ha}$			

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var marken uppblött och markbärigheten samre inom områden med det största dikesavståndet. Framkomligheten var dock godtagbar.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	28	33	42	52	65	76	50	51	41	45	545
Årets nederbörd	51	17	5	18	6	52	128	38	128	14	42	59	558

Skrällinge. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Olof Lindvall, Skrällinge, Örsundsbro

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försöket består av fyra parallella på 20-meters avstånd från varandra belägna täckdiken, vilka inlagts på ett för övrigt odikat fält. Vinkelrätt över dessa diken har lagts ett skördeområde (bandförsök), som sträcker sig 50-meter ut över den odikade marken på båda sidor.

Gröda: Höstvete

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	50,6	100
2	49,2 - 1,4	97
3	49,3 - 1,3	97
4	46,5 - 4,1	92
5	47,2 - 3,4	93
m	= 1,88 dt/ha	
diff		

Dikat - odikat

Skördekurva från dikena ut mot odikat område (50 m)

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	53,3	100
2	54,7 + 1,4	103
3	51,9 - 1,4	97
4	50,1 - 3,2	94
5	51,5 - 1,8	97
6	49,7 - 3,6	93
7	49,6 - 3,7	93
8	48,8 - 4,5	92
9	49,9 - 3,4	94
10	49,5 - 3,8	93
11	47,4 - 5,9	89
12	48,2 - 5,1	90
13	48,2 - 5,1	90
14	48,5 - 4,8	91
15	47,9 - 4,4	90

m diff = 1,95 dt/ha

En viss skördenedsättning mellan dikena har erhållits vid 20-metersdikningen. Skördekurvan ut mot odikat område visar en avkastningsminskning, som uppgår till ca 5 dt/ha. Med det utslag som erhållits i årets försök synes en 20-metersdikning väl betala sig.

Observationer: Under den tidiga våren framträdde vissa skillnader i upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade dessa helt utjämnats. Markbärigheten var god vid skörden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	16	19	30	41	49	72	79	48	50	35	37	498
Årets nederbörd	70	19	6	26	8	79	156	54	120	18	32	62	650

Örbyhus. (Morrby gård) År 1965

Försöksvärd: Örbyhus godsförvaltning, Örbyhus

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,3	100
2	25,4 - 0,9	97
3	24,4 - 1,9	93
4	22,8 - 3,5	87
5	22,7 - 3,6	86
m	= 1,38 dt/ha	
diff		

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,3	100
2	25,4 + 0,1	100
3	24,6 - 0,5	98
4	25,2 - 0,1	100
5	26,0 + 0,7	103
6	25,2 - 0,1	100
7	25,7 + 0,4	102
8	25,0 - 0,3	99
9	24,7 - 0,6	98
10	23,8 - 1,5	94

m diff = 0,91 dt/ha

En viss skördenedsättning mellan diken har erhållits. Denna är dock ej framträdande på 36-metersavståndet. Med de utslag som erhållits i årets försök synes därför det större avståndet ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några upptorkningsskillnader mellan de prövade dikningarna framträdde ej under våren. Marken var tämligen uppblött vid skörden och höstplöjningen. Någon klar skillnad i markbärighet mellan de prövade dikningarna kunde dock ej iakttagas.

<u>Nederbörd:</u>	jän.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	25	32	45	51	66	77	56	53	42	49	552
Årets nederbörd	50	50	6	33	12	43	135	35	124	24	80	127	719

Södermanlands län
=====

Gärdesta. År 1965

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Tystberga

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	45,4	100	1	45,2	100
2	45,1 - 0,3	99	2	46,4 + 1,2	103
3	44,3 - 1,1	98	3	47,6 + 2,4	105
4	45,4 ± 0,0	100	4	45,7 + 0,5	101
5	46,2 + 0,8	102	5	46,1 + 0,9	102
m	= 1,56 dt/ha		6	46,6 + 1,4	103
diff			7	46,3 + 1,1	102
			8	45,5 + 0,3	101
			9	46,4 + 1,2	103
			10	44,7 - 0,5	99
			m	= 1,50 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	46	45	553
Årets nederbörd	58	13	4	24	5	52	89	28	79	17	49	98	516

Törsta. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Martin Johansson, Törsta, Jönåker

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 14 m</u>			<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,7	100	1	23,5	100
2	24,0 + 0,3	101	2	23,7 + 0,2	101
3	22,4 - 1,3	95	3	22,4 - 1,1	95
4	22,6 - 1,1	95	4	24,1 + 0,6	103
5	22,7 - 1,0	96	5	21,8 - 1,7	93
m	= 0,91 dt/ha		6	23,7 + 0,2	101
diff			7	22,4 - 1,1	95
			8	23,0 - 0,5	98
			9	24,7 + 1,2	105
			10	23,3 - 0,2	99
			m	= 1,29 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några upptorkningsskillnader mellan de prövade dikningarna framträdde ej under våren. Marken var tämligen uppblött vid skörden och höstplöjningen. Någon klar skillnad i markbärighet mellan de prövade dikningarna kunde dock ej iakttas.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	22	27	34	35	52	70	71	45	54	44	43	527
Årets nederbörd	41	14	5	22	8	52	119	41	96	12	46	103	559

Vallby prästgård. År 1965

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbom, Vallby prästgård, Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>							
<u>Dikesavstånd 16 m</u>				<u>Dikesavstånd 48 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	
1	24,9	100		1	24,7	100	
2	22,8 - 2,1	92		2	20,6 - 4,1	83	
3	23,9 - 1,0	96		3	21,7 - 3,0	88	
4	25,3 + 0,4	102		4	22,6 - 2,1	91	
5	24,9 ± 0,0	100		5	24,6 - 0,1	100	
m	= 1,09 dt/ha			6	22,7 - 2,0	92	
diff				7	22,6 - 2,1	91	
				8	20,8 - 3,9	84	
				9	21,3 - 3,4	86	
				10	21,6 - 3,1	87	
				11	21,1 - 3,6	85	
				12	21,6 - 3,1	87	
				13	21,1 - 3,6	85	
				14	21,3 - 3,4	86	
				15	22,6 - 2,1	91	
				m	= 1,57 dt/ha		
				diff			

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. På 48-metersavståndet föreligger däremot en viss mindre skördenedsättning. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	578
Årets nederbörd	44	18	2	18	4	38	129	32	87	14	25	59	470

Östergötlands län
=====

Fullerstad. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Kurt Hålling, Fullerstad, Söderköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstraps

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19,2	100	1	18,8	100
2	17,6 - 1,6	92	2	17,8 - 1,0	95
3	17,8 - 1,4	93	3	16,9 - 1,9	90
4	17,5 - 1,7	91	4	16,5 - 2,3	88
5	17,0 - 2,2	89	5	15,7 - 3,1	84
m = 0,62 dt/ha			6	15,1 - 3,7	80
diff			7	15,5 - 3,3	82
			8	15,9 - 2,9	85
			9	16,0 - 2,8	85
			10	16,1 - 2,7	86
			m = 0,54 dt/ha		
			diff		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Några upptorkningsskillnader mellan de prövade dikningarna framträdde ej under våren. Marken var uppblött vid skörden och plöjningen. Någon klar skillnad i markbärlighet mellan de prövade dikningarna framträdde dock ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	39	14	6	24	8	38	11	26	88	8	33	61	450

Hageby. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Åke Almqvist, Hageby, Fornåsa

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alv: Lerig mo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Gröda: Höstvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	51,9	100
2		49,7 - 1,2	96
3		47,1 - 4,8	91
4		46,4 - 5,5	89
5		45,2 - 6,7	87
6		43,2 - 8,7	83
7		41,6 - 10,3	80
8	0,5 m	42,7 - 9,2	82

m diff = 2,01 dt/ha

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en klart högre avkastning. Det utslag som erhållits kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Upptorkningen skedde senare inom områden med grund dikning. Vid övergödslingen med kväve framträdde detta genom en sämre markbärlighet inom dessa delar av fältet. Vid skörden var marken torr och framkomligheten god över hela fältet. Den grunda dikningen föreföll ha gynnat ogräset.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	20	24	34	40	64	59	64	40	50	40	38	501
Årets nederbörd	42	24	9	39	14	53	99	34	96	6	35	79	530

Ingelstad gård. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Bengt-Uno Westeson, Ingelstad gård, Kuddby

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	46,8	100	1	45,1	100
2	46,3 - 0,5	99	2	45,9 - 0,2	100
3	45,1 - 0,7	99	3	45,8 - 0,3	99
4	45,7 - 1,1	98	4	46,1 ± 0,0	100
5	44,9 - 1,9	95	5	46,1 ± 0,0	100
m	= 0,54 dt/ha		6	45,4 - 0,7	98
diff			7	44,8 - 1,3	97
			8	46,1 ± 0,0	100
			9	45,5 - 0,6	99
			10	45,2 - 0,9	98
			m	= 0,93 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	39	44	36	37	471
Årets nederbörd	39	14	6	24	8	38	11	25	88	8	33	61	450

Stora Greby. År 1965

Försöksvärd: Lantmästare Bo Secher, Haddorp, Vikenstad

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	59,7	100	1	61,2	100
2	58,4 - 1,3	98	2	62,1 + 0,9	101
3	57,2 - 2,5	96	3	59,1 - 2,1	97
4	59,2 - 0,5	99	4	59,8 - 1,4	98
5	57,9 - 1,8	97	5	60,8 - 0,4	99
m	= 1,80 dt/ha		6	63,9 + 2,7	104
diff			7	60,7 - 0,5	99
			8	60,0 - 1,2	98
			9	59,2 - 2,0	97
			10	58,8 - 2,4	95
			m	= 1,42 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	35	21	6	30	10	46	74	36	103	3	37	54	455

Säby. År 1965

Försöksvärd: Godsarrendat: Sven Hanell, Säby, Kuddby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,4	100	1	35,0	100
2	36,4 - 1,0	97	2	34,5 - 0,5	99
3	34,8 - 2,6	93	3	33,5 - 1,5	96
4	36,8 - 0,6	98	4	34,4 - 0,6	98
5	37,1 - 0,3	99	5	33,5 - 1,5	96
$m_{diff} = 0,90 \text{ dt/ha}$			6	33,4 - 1,6	95
			7	33,8 - 1,2	97
			8	33,3 - 1,7	95
			9	33,9 - 1,1	97
			10	33,2 - 1,8	95
			$m_{diff} = 1,06 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Marken var uppblött vid skörden. Någon klar skillnad i markbärighet vid de olika dikningarna framträdde dock ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	39	14	6	24	8	38	11	26	88	8	33	61	450

Jönköpings län
=====

Lidhult. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Carl O Pettersson, Lidhult, Reftele

Jordart: Någorlunda humifierad vitmosstorv

Avståndsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

	Skörd dt/hö ha	Rel. tal	Gröda: Vall III
Dikesavstånd 12 m	21,9	100	
" 18 "	24,5 + 2,6	112	
" 24 "	23,2 + 1,3	106	
m = 1,05 dt/ha			
diff			

En något högre avkastning har erhållits vid de båda längre dikesavstånden. Orsaken härtill är att markens sättning skett snabbare inom områden med intensiv dikning. Fältet har därigenom fått en ojämn ytutformning med större benägenhet för ytvattensamlingar inom de intensivt dikade delarna.

Observationer: Några klara skillnader i upptorkning eller markbärighet har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	56	39	39	53	52	61	79	96	70	76	73	65	759
Årets nederbörd	84	31	28	72	44	65	137	59	152	41	59	125	897

Åby. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Tore Brånalt, Åby, Torskinge

Matj.: Mullrik lerig finmo

Alv: Grovmö

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	57,3	100	1	57,0	100
2	55,4 - 1,9	97	2	63,5 + 6,5	111
3	52,0 - 5,3	91	3	64,8 + 7,8	114
4	58,3 + 1,0	102	4	63,1 + 6,1	111
5	57,0 - 0,3	99	5	63,7 + 6,7	112
m = 3,45 dt hö/ha			6	63,7 + 6,7	112
diff			7	58,4 + 1,4	102
			8	49,7 - 7,3	87
			9	43,4 - 13,6	76
			10	46,9 - 10,1	82
			m = 4,55 dt hö/ha		
			diff		

Vid besiktning av fältet den 2 juni framgick, att 1:sta årsvallen skadats genom kvarliggande halm och genom ytvatten. En viss förflyttning av skördeområdet måste därför ske. Trots detta blev dock skördevärdena alltför ojämnta för att man skall kunna dra några slutsatser beträffande dikesavståndets inverkan på avkastningen i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	35	35	45	49	64	73	96	53	60	71	65	708
Årets nederbörd	68	37	29	61	33	67	157	55	124	39	59	107	856

Kronobergs län
=====Ingelstads Lantbruksskola, År 1965Försöksvärd: Ingelstads Lantbruksskola, Ingelstad

Matj.: Mycket mullrik mjällig finmo

Alv: Finmo

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40,2	100	1	41,8	100
2	40,0 - 0,2	100	2	42,2 + 0,4	101
3	41,6 + 1,4	103	3	41,7 - 0,1	100
4	40,6 + 0,4	101	4	42,2 + 0,4	101
5	42,0 + 1,8	104	5	42,6 + 0,8	102
m diff = 1,02 dt/ha			6	43,0 + 1,2	103
			7	40,7 - 1,1	97
			8	42,6 + 0,8	102
			9	41,2 - 0,6	99
			10	43,2 + 1,4	103
			m diff = 1,15 dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i några betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	29	29	41	43	59	62	83	48	55	56	49	593
Årets nederbörd	55	23	23	44	32	61	126	41	100	14	64	89	672

Persgård, År 1965Försöksvärd: Lantbr. Sven Gustaf Hörberg, Persgård, Grimslov

Matj.: Sandig mulljord

Alv: Sandig grovmo

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Gröda: Vall 1

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	56,0	100
2		56,8 + 0,8	101
3		58,2 + 2,2	104
4		57,6 + 1,6	103
5		55,8 - 0,2	100
6		58,0 + 2,0	104
7		58,0 + 2,0	104
8	0,5 m	57,2 + 1,2	102
m diff = 1,90 dt hö/ha			

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek. Den variation som skördevärdena visar ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Uppptorkningen var likformig över hela fältet. Vid skörden var markbärigheten god. Under september månad föll över 100 mm nederbörd. Bärigheten var då tidvis dålig över hela fältet. Några skillnader mellan olika dikningar framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	25	25	40	46	58	67	80	49	54	52	45	577
Årets nederbörd	51	24	22	42	28	76	84	52	105	16	50	96	646

Kalmar län
=====

Gamleby Lantbruksskola. År 1965

Försöksvärd: Gamleby Lantbruksskola

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	59,2	100	1	63,0	100
2	59,1 - 0,1	100	2	62,2 - 0,8	99
3	59,3 + 0,1	100	3	57,6 - 5,4	91
4	59,8 + 0,6	101	4	59,7 - 3,3	95
5	60,0 + 0,8	101	5	58,2 - 4,8	92
m = 2,26 dt hö/ha			6	59,8 - 3,2	95
diff			7	61,4 - 1,6	97
			8	61,1 - 1,9	97
			9	61,2 - 1,8	97
			10	61,5 - 1,5	98
			m = 1,99 dt hö/ha		
			diff		

Den med ökade avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	58	15	12	28	12	48	105	17	92	12	119	102	620

Gotlands län
=====

Almungs. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Bertil Jakobsson, Bosarve, Stångå

Matj.:

Alv:

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 m.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	16,6	100
2		19,2 + 0,6	103
3		18,3 - 0,3	98
4		18,8 + 0,2	101
5		18,5 - 0,1	99
6		16,8 - 1,8	90
7		18,4 - 0,2	99
8	0,5 m	17,7 - 0,9	95

m = 0,73 dt/ha
diff

Avkastningen synes öka något med ökat dikesdjup. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	47	32	34	39	32	40	58	71	55	58	67	58	591
Årets nederbörd	60	38	19	17	35	31	65	44	75	14	99	121	618

Lyrungs. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Martin Hansson, Lyrungs, Etelhem

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Mjög lättare moränmellanlera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

Gröda: Höstvete

Dikesavstånd	Skörd dt/ha	Rel. tal
16 m	27,8	100
" 22 "	17,8 - 10,0	64
" 28 "	21,2 - 6,6	76

m diff = 4,04 dt/ha

Den 25/10 sådden (25/10) gav ett svagt bestånd, som under vintern och förvåren utsattes för skador genom isbränna och uppfrysning. Vid besiktningen av försöksfältet den 14 augusti konstaterades ren missväxt inom vissa delar av fältet. Bandförsöket skördades därför ej. Det framgick vidare, att vetebeståndet var betydligt kraftigare i dikenas närhet än inom mittområdet mellan ledningarna.

En viss del av fältet blev föremål för försöksskörd. Skördevärdena var emellertid mycket ojämna, vilket framgår av det stora medelfelet. De utslag som erhållits i försöket kan därför ej anges som statistiskt säkra. Utförda observationer på fältet säger emellertid, att dräneringsintensiteten dock haft ett betydande inflytande på avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	43	29	15	17	39	26	61	45	107	12	80	94	568

Svie. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Henry Siggelin, Ringome, Alva, Hemse

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Mellanlera

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 80 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48,9	100	1	41,6	100
2	51,2 + 2,3	105	2	39,9 - 1,7	96
3	49,3 + 0,4	101	3	40,1 - 1,5	96
4	47,5 - 1,4	97	4	38,5 - 3,1	93
5	47,1 - 1,8	96	5	44,2 + 2,6	106
$m_{diff} = 2,88 \text{ dt hö/ha}$			6	43,0 + 1,4	103
			7	41,3 - 0,3	99
			8	43,7 + 2,1	105
			9	44,6 + 3,0	107
			10	45,1 + 3,5	108
			$m_{diff} = 5,37 \text{ dt hö/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under våren visade 80-metersdikningen senare upptorkning och sämre markbärighet. Detta framträdde särskilt vid konstgödselspridningen. Förseningen beräknades uppgå till 8-10 dagar. Vid skörden var det ganska torrt och markbärigheten var god över hela fältet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	43	29	15	17	39	26	61	45	107	12	80	94	568

Kristianstads län

=====

Ausås. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,3	100	1	30,2	100
2	31,2 + 0,9	103	2	32,1 + 1,9	106
3	31,0 + 0,7	102	3	30,9 + 0,7	102
4	32,0 + 1,7	106	4	29,7 - 0,5	98
5	30,7 + 0,4	101	5	30,1 - 0,1	100
m	= 0,97 dt/ha		6	29,8 - 0,4	99
diff			7	32,3 + 2,1	107
			8	29,9 - 0,3	99
			9	32,1 + 1,9	106
			10	32,3 + 2,1	107
			m	= 1,60 dt/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	54	38	36	47	43	57	72	93	59	65	62	62	698
Årets nederbörd	73	19	14	37	53	48	143	28	109	26	67	132	749

Tranarp. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreassons sterbhus, Tranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 10 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,7	100	1	40,0	100
2	40,4 + 1,7	104	2	41,0 + 1,0	103
3	41,7 + 3,0	108	3	41,3 + 1,3	103
m	= 2,15 dt/ha		4	42,1 + 2,1	105
diff			5	41,5 + 1,5	104
			6	42,0 + 2,0	105
			7	41,8 + 1,8	105
			8	41,0 + 1,0	103
			9	42,0 + 2,0	105
			m	= 0,98 dt/ha	
			diff		

Skördevärdena visar en svag ökning av avkastningen inom mittområdena mellan dikena. Utslagen kan dock ej anges som statistiskt säkra.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god oavsett dikesavstånd.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	40	38	48	50	59	83	106	67	63	66	66	741
Årets nederbörd	65	17	15	36	44	24	140	30	136	21	62	126	716

Malmöhus län
=====

Nybo gård. År 1965

Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendahl, Nybo gård, Njöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Sockerbetrar

Avståndsförsök

Dikesavstånd 12 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	335,0	100
2	341,0 + 6,0	102
3	342,7 + 7,7	102
4	358,9 + 23,9	107
5	327,6 - 7,4	98

m = 15,48 dt/ha
diff

Några skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det prövade dikesavståndet synes sålunda i årets försök ha givit en fullt tillfredsställande dränering.

Observationer:

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	58	12	22	33	36	30	118	22	104	21	50	108	614

Rosendal. År 1965

Försöksvärd: Friherre Gerard Bennet, Rosendals gods, Mörarp

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar. Dikesavståndet är 10 meter.

Gröda: Vårvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	27,0	100
2		26,0 - 1,0	96
3		25,1 - 1,9	93
4		25,1 - 1,9	93
5		24,6 - 2,4	91
6		25,0 - 2,0	93
7		27,4 + 0,4	101
8	0,5 m	26,2 - 0,8	97

m = 1,20 dt/ha
diff

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök. Den variation i skördevärdenas storlek som erhållits ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Fältet besåddes hösten 1964 med höstraps. Denna övervintrade dåligt och måste harvas upp våren 1965, varefter fältet besåddes med vårvete. Några skillnader i upptorkning eller markbärighet vid olika dikesdjup har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	58	12	22	33	36	30	118	22	104	21	50	108	614

Svenstorp. År 1965

Försöksvärd: Friherre Th. G. Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättilera

Alv: Lättare moränmellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	53,5	100	1	52,4	100
2	54,5 + 1,0	102	2	50,0 - 2,4	95
3	55,2 + 1,7	103	3	53,6 + 1,2	102
4	52,2 - 1,3	98	4	54,7 + 2,3	104
5	54,3 + 0,8	101	5	54,8 + 2,4	105
m	= 1,93 dt/ha		6	55,5 + 3,1	106
diff			7	52,5 + 0,1	100
			8	52,9 + 0,5	101
			9	52,2 - 0,2	100
			10	51,8 - 0,6	99
			m	diff = 2,21 dt/ha	

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 1 april förelåg tydliga skillnader i upptorkning vid olika dikesavstånd. Den 5 april brukades och såddes fältet. Upptorkningsskillnaderna hade då utjämnats i betydande grad. Sådden försenades uppskattningsvis tre dagar genom eftersläpningen i upptorkning vid det större dikesavståndet. Marken var torr vid skörden och höstplöjningen. Några skillnader i markbärighet framträdde därför ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	36	32	41	40	56	68	77	50	57	59	55	616
Årets nederbörd	37	8	12	40	60	46	133	34	64	21	55	88	598

Säbyholm. År 1965

Försöksvärd: Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, Säbyholms gård, Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,6	100	1	34,6	100
2	37,6 - 1,0	97	2	35,3 + 0,7	102
3	37,7 - 0,9	98	3	35,7 + 1,1	103
$m_{diff} = 0,79 \text{ dt/ha}$			4	36,3 + 2,3	105
			$m_{diff} = 1,47 \text{ dt/ha}$		
<u>Dikesavstånd 24 m</u>					
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	39,7	100			
2	38,6 - 1,1	97			
3	38,3 - 1,4	96			
4	38,8 - 0,9	98			
5	38,0 - 1,7	96			
6	39,2 - 0,5	99			
$m_{diff} = 0,89 \text{ dt/ha}$					

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	28	23	37	38	52	62	82	48	48	47	47	547
Årets nederbörd	44	6	12	36	50	20	103	21	78	13	41	94	518

Göteborgs- och Bohus län

=====

Bro. År 1965

Försöksvärd: Bröderna Hansson, Bro, Skredsvik

Matj.: Något mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättlara mellanlera

Gröda: Råg

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,9	100	1	27,2	100
2	27,7 - 0,2	99	2	26,7 - 0,5	98
3	26,1 - 1,8	94	3	26,3 - 0,9	97
4	26,1 - 1,8	94	4	26,1 - 1,1	96
5	26,6 - 1,3	95	5	25,5 - 1,7	94
m	= 0,60 dt/ha		6	25,1 - 2,1	92
diff			7	25,8 - 1,4	95
			8	25,5 - 1,7	94
			9	26,1 - 1,1	96
			10	26,0 - 1,2	96
			m	= 0,87 dt/ha	
			diff		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 8 maj var rågen grön i ett band över dikena. I mittområdet mellan dikena hade grödan en gulaktig färgton. Rågen hade där skadats genom uppfrysning. Markens upptorkning var något sämre inom områden med stort dikesavstånd. Vid skörden var marken relativt fast och några skillnader i markbärighet vid olika dikesavstånd framträdde ej.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	68	49	48	46	52	57	69	99	73	100	86	76	823
Årets nederbörd	102	9	26	32	42	97	84	115	195	49	58	66	895

Ledum. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Sven Aronsson, Ledum, Rabbalshede

Matj.: Mullrik lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	81,2	100	1	93,0	100
2	75,2 - 6,0	93	2	88,1 - 4,9	95
3	67,6 - 13,6	83	3	78,8 - 14,2	85
4	65,2 - 16,0	80	4	74,5 - 18,5	80
5	65,2 - 16,0	80	5	73,6 - 19,4	79
m	= 3,35 dt hö/ha		6	69,1 - 23,9	74
diff			7	66,6 - 26,4	72
			8	67,1 - 25,9	72
			9	61,1 - 31,9	66
			10	61,1 - 31,9	66
			m	= 3,12 dt hö/ha	
			diff		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Områdena med stort dikesavstånd torkade upp senare under våren. Markbärigheten var här sämre, vilket framträdde genom kraftigare spårbildning vid gödslingen av vallon. Även vid skörden var markbärigheten sämre inom dessa delar av fältet. Vid det större dikesavståndet fanns det inom mittområdet mellan dikena rikligt med kärrkavle.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	102	9	26	52	42	97	84	115	195	49	53	66	895

Skär, År 1965

Försöksvärd: Hemmansägare Ivar Carlsson, Skär, Ökee

Matj.: Mättligt mullhaltig molättlera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,7	100	1	33,2	100
2	37,2 - 0,5	99	2	37,1 - 1,1	97
3	36,8 - 0,9	98	3	38,0 - 0,2	99
4	35,9 - 0,8	98	4	35,7 - 1,5	95
5	35,4 - 2,3	94	5	33,8 - 4,4	88
$m_{diff} = 1,13 \text{ dt/ha}$			6	33,1 - 5,1	7
			7	33,3 - 4,9	7
			8	32,6 - 5,6	63
			9	32,2 - 5,0	84
			10	31,9 - 5,3	84
			$m_{diff} = 1,14 \text{ dt/ha}$		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Fältet torkade upp för sådd senare på 32-metersavstånden. Tidskillnaden uppgick till 3-4 dagar. Någon direkt försening av sådden förorsakade dock icke detta. Vid skörden och höstplöjningen var markbärigheten något sämre vid det större dikesavståndet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	58	47	45	46	45	57	69	98	66	75	69	63	733
Årets nederbörd	64	9	34	55	59	115	105	88	131	20	22	50	828

Lingvalls Egendom, År 1965

Försöksvärd: Göteborgs- och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Mättligt mullhaltig moig lätt

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,9	100	1	25,8	100
2	25,7 - 0,2	99	2	24,3 - 1,5	94
3	24,4 - 1,5	94	3	22,8 - 3,0	88
4	24,9 - 1,0	96	4	21,9 - 3,9	85
5	23,5 - 2,4	91	5	21,5 - 4,3	83
$m_{diff} = 0,95 \text{ dt/ha}$			6	21,6 - 4,2	84
			7	21,7 - 4,1	84
			$m_{diff} = 0,45 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Våren var förhållandevis nederbördefattig. En viss försening av upptorkningen vid det större dikesavståndet var dock märkbar. Skillnaderna hade emellertid utjämnats till tiden för sådden. Under september månad föll det sammanlagt 181 mm nederbörd. Markbärigheten var dålig över hela fältet men sämst inom de delar som var dikade vid det större dikesavståndet. Framkomligheten var här otillräcklig för skörd av fältet och skörden fick uppskjutas till mitten av oktober. Plöjningen kunde utföras utan svårigheter.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	98	5	22	39	40	117	135	94	165	34	55	57	851

Älvsborgs län
=====

Assmundstorp. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Ävständsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	46,2	100	1	45,3	100
2	45,2 - 1,0	98	2	44,5 - 0,8	98
3	44,5 - 1,7	96	3	44,0 - 1,3	97
4	43,3 - 2,9	94	4	44,0 - 1,3	97
5	42,8 - 3,4	93	5	44,1 - 1,2	97
^m diff = 0,78 dt/ha			6	42,0 - 3,3	93
			7	42,2 - 3,1	93
			8	43,4 - 1,9	96
			9	43,0 - 2,3	95
			10	42,4 - 2,9	94
			^m diff = 0,86 dt/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några nämnvärda skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var markbärigheten på fältet avsevärt sämre inom områden med stort dikesavstånd. Skördetröskan fick sålunda utrustas med större hjul för att skördarbetet skulle kunna fullföljas. I samband med höstplöjningen framträdde ej några mera betydande bärighetsskillnader mellan olika dikningar.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	81	9	10	32	41	42	139	50	184	28	66	75	757

Forstena. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Ävständsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	51,7	100
" 24 m	51,1 - 0,6	98
" 32 m	50,6 - 1,1	98
^m diff = 0,74 dt/ha		

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	55,4	100	1	56,6	100
2	53,6 - 1,8	97	2	53,2 - 3,4	94
3	52,7 - 2,7	95	3	52,8 - 3,8	93
4	53,8 - 1,6	97	4	52,8 - 3,8	93
5	53,3 - 2,1	96	5	52,8 - 3,8	93
^m diff = 1,25 dt/ha			6	52,5 - 4,1	93
			7	52,4 - 4,2	93
			8	51,8 - 4,8	92
			9	51,2 - 5,4	90
			10	50,8 - 5,8	90
			^m diff = 1,44 dt/ha		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det minsta dikesavståndet givit den högsta avkastningen. De erhållna avkastningsskillnaderna kan dock ej anges som statistiskt säkra.

I bandförsöket har det erhållits skördenedsättningar mellan dikena vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	42	38	47	47	58	68	100	69	83	73	62	744
Årets nederbörd	88	19	16	30	32	62	114	60	134	46	75	88	764

Säby. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Johansson, Säby, Brålanda

Matj.: Mullrik mjällättlera

Alv: Mjällättlera

Gröda: Grönfoder till ensilage

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 och 32 meter. Försöket har ej skördats.

Observationer: Fältet torkade upp senare inom områden med stort dikesavstånd. Skörden utfördes den 3 sept. varvid markbärigheten var god över hela fältet. Vid höstplöjningen var fältet mycket upplöjtt, och det var svårt att åstadkomma en tillfredsställande plöjning av 32-metersavstånden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	40	38	45	45	54	66	91	62	78	69	56	694
Årets nederbörd	81	9	10	32	41	42	139	50	184	28	66	75	757

Tveten. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Sven Åke Jansson, Tveten, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 8,5 m</u>			<u>Dikesavstånd 17 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,9	100	1	27,1	100
2	25,1 - 1,8	93	2	26,0 - 1,1	96
3	24,8 - 2,1	92	3	25,3 - 1,8	93
$m_{diff} = 0,61 \text{ dt/ha}$			4	22,8 - 4,3	84
			5	21,6 - 5,5	80
			6	22,4 - 4,7	83
			$m_{diff} = 1,50 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	81	9	10	32	41	42	139	50	184	28	66	75	757

Skaraborgs länDjupedal. År 1965Försöksvärd: Arr. Erik Larsson och Karl Gustav Danielsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Mättligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lorig grovmo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	41,5	100
2		39,7 - 1,8	96
3		41,7 + 0,2	100
4		39,7 - 1,8	96
5		38,0 - 3,5	92
6		41,1 - 0,4	99
7		38,5 - 3,0	93
8	0,5 m	38,9 - 2,6	94
m	= 1,06 dt/ha		
diff			

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en något högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	28	8	5	36	15	87	121	42	112	22	36	57	569

Frugården. År 1965Försöksvärd: ~~Lantbr.~~ Klas-Oskar Johansson, Frugården, Tengene

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>				<u>Dikesavstånd 32 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	
1	44,2	100		1	42,8	100	
2	44,6 + 0,4	101		2	44,2 + 1,4	103	
3	43,9 - 0,3	99		3	45,6 + 2,8	107	
4	44,0 - 0,2	100		4	44,9 + 2,1	105	
5	43,8 - 0,4	99		5	44,3 + 1,5	104	
m	= 0,78 dt/ha			6	44,7 + 1,9	104	
diff				7	44,7 + 1,9	104	
				8	43,1 + 0,3	101	
				9	43,9 + 1,1	103	
				10	43,6 + 0,8	102	
				m	= 1,28 dt/ha		
				diff			

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan diken, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god oavsett dikesavstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	28	8	5	36	15	87	121	42	112	22	36	57	569

Gamla Karstorp. År 1965

Försöksvärd: Bröderna Fagerberg, Gamla Karstorp, Korsberga

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Gröda: Vall I

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	27,9	100
2		26,1 - 1,8	94
3		20,9 - 7,0	75
4		20,4 - 7,5	73
5		19,4 - 8,5	70
6		21,5 - 6,4	77
7		22,9 - 5,0	82
8	0,5 m	24,2 - 3,7	87

$m_{diff} = 1,88$ dt hö/ha

En viss minskning av avkastningen med avtagande dikesdjup har registrerats. Skördevärdena är emellertid ganska ojämna och utslaget kan ej anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	21	23	31	41	64	65	90	53	62	50	39	566
Årets nederbörd	33	16	3	39	9	58	85	33	138	5	69	63	551

Gammalstorp. År 1965

Försöksvärd: Fru Kerstin Nilsson, Kristineberg, Oxie

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök inom ett förhållandevis plant område (marklutning mindre än 15:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	80,0	100
" 16 "	81,0 + 1,0	101
" 24 "	80,4 + 0,4	101
" 48 "	76,3 - 3,7	95

$m_{diff} = 6,80$ dt hö/ha

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	75,2	100	1	77,3	100
2	71,6 - 3,6	95	2	73,2 - 4,1	95
3	72,8 - 2,4	97	3	73,4 - 3,9	95
			4	72,6 - 4,7	94
			5	74,6 - 2,7	97

$m_{diff} = 1,95$ dt hö/ha

$m_{diff} = 2,05$ dt hö/ha

<u>Dikesavstånd 24 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	77,3	100	1	79,2	100
2	77,2 - 0,1	100	2	73,8 + 3,6	105
3	75,4 - 1,9	98	3	74,5 + 4,3	106
4	75,8 - 1,5	98	4	74,5 + 4,3	106
5	78,4 + 1,1	101	5	76,8 + 6,6	109
6	77,5 + 0,2	100	6	78,8 + 8,6	112
7	77,5 + 0,2	100	7	81,2 + 11,0	116
m = 3,98 dt hö/ha			8	78,4 + 2,2	112
$diff$			9	78,7 + 8,5	112
			10	76,2 + 6,0	109
			11	76,6 + 6,4	109
			12	77,6 + 7,4	111
			13	77,4 + 7,2	110
			14	77,5 + 7,3	110
			15	76,9 + 6,7	110
			m_{diff} = 4,16 dt hö/ha		

Vallbeståndet var fläckigt på grund av kvarliggande halm. Skördevärdena är därför ganska ojämnta, vilket i vissa fall avtecknar sig i stora försöksfel.

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att 48-metersavståndet givit den lägsta avkastningen. Försöksfelet är emellertid betydande, och utslagen ligger helt inom felgränserna.

I bandförsöket har det ej erhållits några säkra utslag i grödan för den variation i dräneringsintensitet som förekommer inom området mellan dräneringsledningarna.

Sammanfattningsvis kan sägas, att variationen i dikesavstånd ej synes ha påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad.

Observationer: Vallen hade övervintrat väl, utan skador genom uppfrysning eller isbränna. Vid besiktning av fältet den 5 maj var marken fuktigare och bärigheten något sämre på 48-metersavstånden än på övriga dikes avstånd. Några bärighetsskillnader vid skörden framträdde ej.

Avståndsförsök inom område med stark marklutning (ca 40:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	98,1	100
Ståndikning x)	80,7 - 17,4	82
m = 8,64 dt hö/ha		
$diff$		

De ståndikade områdena har givit lägre skörd. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	44	33	37	47	43	63	70	94	57	67	52	54	661
Årets nederbörd	56	20	6	45	10	61	141	43	134	23	82	89	710

Gunnarstorp. År 1965

Försöksvärd: Godsägare W Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg.

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Älv: Styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>	<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,2	100		1	39,2	100
2	39,1 - 0,1	100		2	37,2 - 2,0	95
3	39,2 ± 0,0	100		3	37,5 - 1,7	96
4	38,7 - 0,5	99		4	37,7 - 1,5	96
5	39,5 + 0,3	101		5	37,2 - 2,0	95
m = 0,67 dt/ha				6	36,7 - 2,5	94
$diff$				7	35,9 - 3,3	92
				8	36,7 - 2,5	94
				9	36,0 - 3,2	92
				10	36,5 - 2,7	93
				m = 1,04 dt/ha		
				$diff$		

<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,5	100
2	34,5 - 1,0	97
3	34,3 - 1,2	97
4	34,7 - 0,8	98
5	33,7 - 1,8	95
6	32,9 - 2,6	93
7	32,7 - 2,8	92
8	33,6 - 1,9	95
9	31,8 - 3,7	90
10	31,4 - 4,1	88

$m_{diff} = 1,47 \text{ dt/ha}$

Av resultaten framgår, att 16-metersavståndet ej givit någon skördedepression mellan dikena. 32-metersavstånden visar en viss skördenedsättning. Denna kan anges som statistiskt säker. Den extremt extensiva 80-metersdikningen har givit ytterligare större skördenedsättning mellan dikena. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd av ned till 20 meter betala sig.

Observationer: Vid besiktning av försöksfältet den 6 maj visade höstvetebeståndet tämligen god övervintring. Vissa delar hade dock skadats genom isbrännor. Något samband mellan utvintringsskadorna och dikningen kunde ej konstateras. Området med 80-metersdikningen var sämre upptorkat och spårigt efter handelsgödselspridning. Vid skörden och höstplöjningen var markbärigheten klart sämre vid den extensiva 80-metersdikningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	28	8	5	36	15	87	121	42	112	22	36	57	569

Lantbrukshögskolans jordbruksegendom Lanna. År 1965

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera
Alv: Styv lera

Djupförsök I

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	34,3	100
2		33,3 - 1,0	97
3		30,8 - 3,5	90
4		30,5 - 3,8	89
5		28,9 - 5,4	84
6		27,8 - 6,5	81
7		26,9 - 7,4	78
8	0,6 m	26,7 - 7,6	78

$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök II

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	34,7	100
2		34,6 - 0,1	100
3		34,9 - 0,2	101
4		34,5 - 0,2	99
5		33,8 - 0,9	97
6		33,6 - 1,1	97
7		33,9 - 0,8	98
8	0,6 m	33,4 - 1,3	96

$m_{diff} = 0,60 \text{ dt/ha}$

Den djupare dikningen har givit något högre avkastning. Utslaget kan dock ej anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök I

Under den tid försöket ligger i höstsäd eller vall bortfaller momentet med olika såtider. Försöket skördas och bearbetas då såsom ett rent avståndsförsök, i detta fall enligt bandmetoden med parcellerna uttagna parallellt med diken.

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,2	100	1	31,0	100
2	31,4 - 3,8	98	2	31,5 + 0,5	102
3	32,4 + 0,2	101	3	31,1 + 0,1	100
4	33,1 + 0,9	103	4	32,0 + 1,0	103
5	33,3 + 1,1	103	5	33,7 + 2,7	109
$m_{\text{diff}} = 0,52 \text{ dt/ha}$			6	34,3 + 3,3	111
<u>Dikesavstånd 80 m</u>			7	33,3 + 2,3	107
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	8	33,4 + 2,4	108
1	31,6	100	9	34,5 + 3,5	111
2	32,3 + 0,7	102	10	33,3 + 2,3	107
3	32,6 + 1,0	103	$m_{\text{diff}} = 1,12 \text{ dt/ha}$		
4	32,5 + 0,9	103			
5	30,6 - 1,0	97			
6	29,5 - 2,1	93			
7	28,6 - 3,0	91			
8	26,5 - 5,1	84			
9	26,6 - 5,0	84			
10	25,9 - 5,7	82			
$m_{\text{diff}} = 1,31 \text{ dt/ha}$					

Någon skördenedsättning mellan diken har ej erhållits på 16 och 32-metersavstånden. Däremot visar 80-metersavståndet en viss minskning av avkastningen mellan dräneringsledningarna. Med de utslag som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av 32-meter ge en tillräckligt god dränering.

Observationer: Höstvetet skadades under vintern av isbrännor och uppfrysning. Något klart samband mellan skadornas omfattning och dikningen kunde dock ej konstateras. Vid besiktning av fältet den 6 maj förelåg tydliga skillnader i upptorkning. 80-metersavstånden visade sålunda en betydande eftersläpning. Under hösten i samband med skörden och höstplöjningen framträdde dessa delar av försöksfältet genom en klart sämre markbärighet och även genom att jorden där var segare att plöja.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök II

Del-försök 1 (dikesavstånd 16 och 32 meter)

<u>Resultat av olika såtider</u>		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Såtid x)	A (30/4)	37,7	100	36,7	100
	B (5/5)	35,0 - 2,7	93	35,7 - 1,0	97
	C (11/5)	35,8 - 1,9	95	35,9 - 0,8	98
	D (17/5)	34,5 - 3,2	92	31,5 - 5,2	86
		$m_{\text{diff}} = 2,30 \text{ dt/ha}$		$m_{\text{diff}} = 2,37 \text{ dt/ha}$	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	37,7	100
" 32 "	36,7 - 1,0	97
$m_{\text{diff}} = 0,95 \text{ dt/ha}$		

x) För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Av resultaten framgår, att den tidigaste såtiden givit den högsta avkastningen vid såväl 16 som 32-metersdikningen.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden visar en något högre avkastning för 16-metersdikningen. Utslaget kan ej anges som statistiskt säkert.

Delförsök II (dikesavstånd 16 och 80 meter)

Resultat av olika såtider

	Dikesavstånd 16 m		Dikesavstånd 80 m	
	Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Aätid A (30/4)	39,8	100	31,3	100
B (5/5)	36,5 - 3,3	92	32,7 + 1,4	104
C (11/5)	37,0 - 2,8	93	31,2 - 0,1	100
D (17/5)	34,5 - 5,3	87	30,1 - 1,2	96
	m _{diff} = 2,17 dt/ha		m _{diff} = 2,93 dt/ha	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	39,8	100
" 80 "	32,7 - 7,1	82
m _{diff} = 1,72 dt/ha		

Av resultaten framgår, att 16-metersavståndet givit högst avkastning vid 1:sta såtiden, medan för 80-metersdikningen den högsta skörden erhållits vid 2:dra såtiden.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden visar en avsevärt högre skörd för 16-metersavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt fullt säkert.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten från de båda delförsöken kan sägas, att den tidigaste sådden givit den högsta avkastningen. Jämförelsen mellan olika dikesavstånd visar, att 80-metersavståndet givit en lägre avkastning än övriga i försöket ingående dikesavstånd.

Observationer:

Såtid	Brukning o. sådd	Uppkomst	Axgång	Skörd
A	30 april	17 maj	10 juli	27/9 o. 6/10
B	5 maj	21 "	12 "	" "
C	11 "	26 "	15 "	" "
D	17 "	30 "	19 "	" "

Vid besiktning av fältet den 6 maj visade 80-metersdikningen fortfarande en sämre upptorkning i slutfårorna. Under eftersommaren var markfuktigheten inom dessa delar av fältet så hög, att växtligheten led skada. Vid skörden var markbärigheten betydligt sämre på 80-metersdikningen. Även på 32-metersavstånden blev det kraftiga körspår.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	68	51	57	41	37	553
Årets nederbörd	28	8	5	36	15	87	121	42	112	22	36	57	569

Marieholm. År 1965

Försöksvärd: Fångvårdsanstalten, Mariestad

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,1 meter. Det minskar kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 14 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal	Gröda: Vall 1
1	1,1 m	57,1	100	
2		57,7 + 0,6	101	
3		57,0 - 0,1	100	
4		56,6 - 0,5	99	
5		57,4 + 0,3	101	
6		55,5 - 1,6	97	
7		55,3 - 1,8	97	
8	0,5 m	55,0 - 2,1	96	
m _{diff} = 2,52 dt/ha				

Den djupare dikningen har givit något högre avkastning. Utslaget kan dock ej anges som statistiskt säkert.

Observationer: Vallbeståndet skadat av kvarliggande halm. Skörderesultaten är därför något osäkra. Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning och bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	19	23	36	41	53	67	83	47	56	42	37	553
Årets nederbörd	28	8	5	36	15	87	121	42	112	22	36	57	569

Stensfält. År 1965

Försöksvärd: Godsägare R Eliasson, Stensfält, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 14 m</u>			<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15,1	100	1	15,5	100
2	13,4 - 1,7	89	2	14,1 - 1,4	91
3	12,4 - 2,7	82	3	13,2 - 2,3	85
4	12,2 - 2,9	81	4	11,8 - 3,7	76
5	11,6 - 3,5	77	5	11,1 - 4,4	72
m diff	= 0,61 dt/ha		6	11,3 - 4,2	73
			7	10,0 - 5,5	65
			8	10,0 - 5,5	65
			9	10,3 - 5,2	66
			10	9,9 - 5,6	64
			m diff = 0,66 dt/ha		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Vid skörden var markens bärkraft avsevärt sämre vid det större dikesavståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	29	554
Årets nederbörd	49	14	9	41	24	58	115	43	89	12	42	58	554

Stommen. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Anders Palmstedt, Stommen, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall l

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	72,8	100	1	75,7	100
2	70,9 - 1,9	97	2	75,6 - 0,1	100
3	73,3 + 0,5	101	3	76,4 + 0,7	101
4	75,7 + 2,9	104	4	74,9 - 0,8	99
5	74,7 + 1,9	103	5	75,2 - 0,5	99
m diff	= 1,29 dt hö/ha		6	75,9 + 0,2	100
			7	75,0 - 0,7	99
			8	76,0 + 0,3	100
			9	74,9 - 0,8	99
			10	76,5 + 0,8	101
			m diff = 1,58 dt hö/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markbärigheten var god vid skörden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	88	51	57	41	37	553
Årets nederbörd	28	8	5	36	15	87	121	42	112	22	36	57	569

Sunnersbergs prästgård. År 1965

Försöksvärd: Bröderna Karlsson, Prästbolet, Tolsjö

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	45,8	100	1	48,9	100
2	46,3 + 0,5	101	2	48,2 - 0,7	99
3	46,6 + 0,8	102	3	47,5 - 1,4	97
4	46,3 + 0,5	101	4	48,5 - 0,4	99
5	45,8 ± 0,0	100	5	47,9 - 1,0	98
m diff	= 1,27 dt/ha		6	48,4 - 0,5	99
			7	48,4 - 0,5	99
			8	49,1 + 0,2	100
			9	48,2 - 0,7	99
			10	47,1 - 1,8	96
			m diff = 0,85 dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden och höstplöjningen var marken mycket uppblött. Det var särskilt svårframkomligt vid det större dikesavståndet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	29	38	39	55	66	89	53	65	49	43	581
Årets nederbörd	44	12	10	45	22	56	108	40	139	18	39	51	584

Sötåsen. År 1965

Försöksvärd: Skaraborgs läns landsting, Sötåsens egendom, Töreboda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42,4	100	1	42,9	100
2	43,6 + 1,2	103	2	41,7 - 1,2	97
3	42,5 + 0,1	100	3	41,9 - 1,0	98
4	43,7 + 1,3	103	4	41,9 - 1,0	98
5	43,3 + 0,9	102	5	40,6 - 2,3	95
m diff	= 0,51 dt/ha		6	40,2 - 2,7	94
			7	40,2 - 2,7	94
			8	40,4 - 2,5	94
			9	40,4 - 2,5	94
			10	40,3 - 2,6	94
			m diff = 0,55 dt/ha		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. På 36-metersavståndet föreligger däremot en viss skördeminskning inom mittområdet mellan ledningarna. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär de ökade årskostnaderna för denna dikning.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en något sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Marken var ganska uppblött vid skörden och bärigheten något sämre på 36-metersavståndet. Höstplöjningen gick utan anmärkning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	49	14	9	41	24	58	115	43	89	12	42	58	554

Tyskagården. År 1965

Försöksvärd: Bröderna Häggren, Tyskagården, Sk. Åsaka, Skara

Matj.: Måttligt mullhaltig lätlig grovmo

Ålv: Lurig grovmo

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,5	100	1	38,7	100
2	36,3 - 1,2	97	2	37,4 - 1,3	97
3	36,6 - 0,9	98	3	38,5 - 0,2	99
4	34,2 - 3,3	91	4	39,3 + 0,6	102
5	35,2 - 2,3	94	5	36,5 - 2,2	94
m diff = 0,72 dt/ha			6	37,1 - 1,6	96
			7	39,8 + 1,1	103
			8	37,6 - 1,1	97
			9	37,6 - 1,1	97
			10	36,5 - 2,2	94
			m diff = 1,50 dt/ha		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning, som det mindre avståndet givit motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god oavsett dikesavstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	24	27	40	41	61	69	84	54	61	44	41	581
Årets nederbörd	43	18	10	38	28	69	130	42	131	21	47	71	668

Vrå Nolgården. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Bertel Thomsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Ålv: Mycket styv lera

Stamdikningsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Höstvete

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 15 m	36,4	100
Stamdikning x)	36,5 + 0,1	100
m diff = 3,12 dt/ha		

x) Detta försöksmoment består av 120 x 50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

2. Bandförsök

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	45,3	100
2	44,6 - 0,7	98
3	45,0 - 0,3	99
4	43,6 - 1,7	96
5	43,5 - 1,8	96

^m_{diff} = 0,60 dt/ha

Av resultaten under punkt 1 framgår, att de prövade dikningarna givit praktiskt taget lika stor avkastning.

Bandförsöket visar en svag skördedepression mellan dikena.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 4 maj var upptorkningen sämre inom de stamdikade områdena, särskilt i slutfärorerna. I samband med skörden framträdde dessa delar av fältet genom en klart sämre markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	49	14	9	41	24	58	115	43	89	12	42	58	554

Värings prästgård. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Väringer, Prästgården, Väring

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall 1

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 16 meter.

Vallen var skadad i betydande grad genom kvarliggande halm. Skördesiffrorna från försöket är därför otillförlitliga och har ej redovisats.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	47	15	8	32	16	69	115	36	89	14	62	59	562

Värmlands län
=====

Kvarntorp. År 1965

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trysil, Lantbruksförvaltning, Mölnbacka

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	65,8	100	1	67,9	100
2	64,1 - 1,7	97	2	65,8 - 2,1	97
3	62,5 - 3,3	95	3	64,1 - 3,8	94
4	62,8 - 3,0	95	4	64,8 - 3,1	95
5	63,2 - 2,6	96	5	62,0 - 5,9	91
m	= 1,41 dt hö/ha		6	63,1 - 4,8	93
diff			7	61,3 - 6,5	90
			m _{diff} = 1,40 dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	27	30	32	44	51	67	84	56	61	48	46	585
Årets nederbörd	67	6	17	54	26	76	120	44	88	30	28	86	642

Norenberg. År 1965

Försöksvärd: Arrendator Reidar Pettersson, Norenberg, Lindfors

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall III

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48,2	100	1	51,8	100
2	43,6 - 4,6	90	2	44,7 - 7,1	86
3	41,0 - 7,2	85	3	43,0 - 8,8	83
4	40,8 - 7,4	85	4	41,8 - 10,0	81
5	39,6 - 8,6	82	5	41,9 - 9,9	81
m	= 1,23 dt hö/ha		6	40,7 - 11,1	79
diff			7	42,3 - 9,5	82
			8	41,5 - 10,3	80
			9	41,5 - 10,3	80
			10	41,7 - 10,1	81
			m _{diff} = 1,33 dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Den högre avkastningen i dikenans närhet beror bl.a. på större klöverinslag. Sålunda utgjorde klöverhalten 20 procent omedelbart över dikena, och 10 procent i mittområdet mellan ledningarna.

Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning kunde ej konstateras under våren. Vid skörden av återväxten var markbärigheten sämre på 36-metersavstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	35	45	38	53	64	75	100	70	72	60	63	726
Årets nederbörd	100	14	32	60	30	80	125	59	94	36	28	67	726

Uddeholm. År 1965
Försöksvärd: Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm
Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera
Alv: Mjällera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Korn

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 18 m	45,3	100
" 24 "	42,0 - 3,3	93
" 30 "	45,1 - 0,2	100
" 60 "	39,1 - 6,2	86

$m_{diff} = 2,58 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	51,8	100	1	46,8	100
2	46,7 - 5,1	90	2	45,2 - 1,6	97
3	46,7 - 5,1	90	3	44,1 - 2,7	94
4	46,6 - 5,2	90	4	42,9 - 3,9	92
5	46,5 - 5,3	90	5	41,0 - 5,8	88
			6	40,4 - 6,4	86
			7	39,1 - 7,7	84
			8	38,6 - 8,2	82
			9	38,9 - 7,9	83
			10	39,2 - 7,6	84

$m_{diff} = 1,08 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,49 \text{ dt/ha}$

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att 60-metersavståndet givit lägre skörd. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Bandförsöket visar skördenedsättningar mellan dikena på båda dikesavstånden. Vid det större avståndet är skördedepressionen betydande och statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets bandförsök är det minsta dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: De större dikesavstånden visade något sämre upptorkning vid tiden för vårbruket. Skillnaderna var dock små och förorsakade ingen försening av sådden. Vid skörden och höstplöjningen var markbärigheten dålig. Särskilt framträdande var detta på 30 och 60-metersavstånden.

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 18 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	38,0	100
2		35,9 - 2,1	94
3		36,3 - 1,7	96
4		36,7 - 1,3	97
5		36,1 - 1,9	95
6		38,4 + 0,4	101
7		38,0 ± 0,0	100
8	0,5	35,8 - 2,2	94

$m_{diff} = 1,16 \text{ dt/ha}$

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök. Den variation i skördvärdena som erhållits ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	49	36	42	37	53	65	78	97	63	68	59	59	706
Årets nederbörd	84	8	28	53	29	89	107	48	143	20	37	54	700

Västanå. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Torvald Svensson, Västanå, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårrops

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 90 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	12,4	100	1	13,2	100
2	12,9 + 0,5	104	2	12,7 - 0,5	96
3	13,1 + 0,7	106	3	11,5 - 1,7	87
4	13,5 + 1,1	109	4	12,8 - 0,4	97
5	13,6 + 1,2	110	5	11,7 - 1,5	89
m = 0,60 dt/ha			6	12,3 - 0,9	93
diff			7	12,4 - 0,8	94
			8	12,8 - 0,4	97
			9	12,7 - 0,5	96
			10	13,0 - 0,2	98
			m = 0,70 dt/ha		
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: 90-metersdikningen torkade upp senare och försenade därigenom sådden ett par dagar. Det var också svårare inom denna del av fältet att åstadkomma en god såbbädd på grund av att jorden där var mera svårbehandlad. Vid skörden, som utfördes den 13 oktober, var markbärigheten något sämre på det långa avståndet. Vid höstplöjningen den 25 oktober var bärighetsskillnaden mellan 18 och 90-metersdikningen markant.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	79	13	26	53	24	118	109	72	78	30	18	52	682

Ölmskog. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Alf Williamsson, Ölmskogs gård, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,6	100	1	30,4	100
2	31,3 + 0,7	102	2	30,3 - 0,1	100
3	30,5 - 0,1	100	3	31,4 + 1,0	103
4	30,8 + 0,2	101	4	30,2 - 0,2	99
5	30,7 + 0,1	100	5	28,5 - 1,9	94
m = 0,57 dt/ha			6	28,3 - 2,1	93
diff			7	28,5 - 1,9	94
			8	29,0 - 1,4	95
			9	28,6 - 1,8	94
			10	28,5 - 1,9	94
			m = 0,82 dt/ha		
			diff		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna i stort sett utjämnats. Vid skörden som utfördes den 11 oktober var markbärigheten klart sämre på 36-metersavstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	51	51	47	606
Årets nederbörd	90	18	29	50	27	56	163	46	93	18	30	65	685

Örebro länAskersunds By. År 1965Försöksvärd: Lantbr. Karl Einar Andersson, Askersunds By, Askersund

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällättlera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	57,2	100	1	55,1	100
2	54,5 - 2,7	95	2	52,5 - 2,6	95
3	51,9 - 5,3	91	3	49,7 - 5,4	90
4	50,4 - 6,8	88	4	51,7 - 3,4	94
5	48,1 - 9,1	84	5	50,1 - 5,0	91
$m_{diff} = 1,70 \text{ dt hö/ha}$			6	51,6 - 3,5	94
			7	51,4 - 3,7	93
			8	50,5 - 4,6	92
			9	51,3 - 3,8	93
			10	50,9 - 4,2	92
			$m_{diff} = 1,83 \text{ dt hö/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	42	33	34	41	46	65	70	89	54	63	52	54	643
Årets nederbörd	54	20	10	34	19	59	69	26	94	17	36	57	495

Falkenå. År 1965Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

<u>1:sta skörd</u>			<u>2:dra skörd</u>		
Dikesavstånd	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Dikesavstånd	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
16 m	28,1	100	16 m	31,9	100
" 24 "	23,8 - 4,3	85	" 24 "	30,0 - 1,9	94
" 32 "	23,9 - 4,2	85	" 32 "	27,2 - 3,7	85
$m_{diff} = 2,13 \text{ dt hö/ha}$			$m_{diff} = 2,59 \text{ dt hö/ha}$		

2. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m

<u>1:sta skörd</u>			<u>2:dra skörd</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	23,0	100	1	23,0	100
2	24,5 + 1,5	107	2	21,4 - 1,6	93
3	24,4 + 1,4	106	3	21,2 - 1,8	92
4	25,7 + 2,7	112	4	20,7 - 2,3	90
5	27,2 + 4,2	118	5	20,7 - 2,3	90
$m_{diff} = 1,16 \text{ dt hö/ha}$			$m_{diff} = 0,60 \text{ dt hö/ha}$		

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	<u>1:sta skörd</u>		<u>2:dra skörd</u>	
	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	25,0	100	23,0	100
2	24,8 - 0,2	99	21,2 - 1,8	92
3	27,1 + 2,1	108	20,7 - 2,3	90
4	26,8 + 1,8	107	20,1 - 2,9	87
5	26,8 + 1,8	107	20,3 - 2,7	88
6	27,4 + 2,4	110	21,5 - 1,5	93
7	26,8 + 1,8	107	21,9 - 1,1	95
8	27,1 + 2,1	108	21,1 - 1,9	92
9	27,1 + 2,1	108	21,3 - 1,7	93
10	26,5 + 1,5	106	21,3 - 1,7	93
$m_{diff} = 1,20$ dt hö/ha			$m_{diff} = 0,70$ dt hö/ha	

Vallen bestod praktiskt taget uteslutande av gräs. Vid första skörd var beståndet luckigt. Ojämnheter hade i stor utsträckning utjämnats vid 2:dra skörd.

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att de båda större dikesavstånden givit lägre avkastning vid såväl 1:sta som 2:dra skörd. Utslagen kan dock ej anges som statistiskt säkra.

Resultaten av bandförsöken visar i 1:sta skörd en viss skördenedsättning invid dikena. I 2:dra skörd har det erhållits en skördenedsättning mellan dikena. Slår man samman avkastningsvärdena från 1:sta och 2:dra skörd ger detta till resultat, att variationen i dikesavstånd inte i nämnvärd grad påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	25	18	27	33	47	62	76	85	52	57	39	34	555
Årets nederbörd	58	25	5	38	9	58	135	32	139	15	41	72	627

Klockhammar. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. N.E. Nilsson, Klockhammar, Närkes Kil

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Ålv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,8	100	1	31,5	100
2	28,5 - 1,3	96	2	29,3 - 2,2	93
3	27,8 - 2,0	93	3	28,8 - 2,7	91
4	28,1 - 1,7	94	4	28,7 - 2,8	91
5	27,5 - 2,3	92	5	28,4 - 3,1	90
$m_{diff} = 0,41$ dt/ha			6	28,1 - 3,4	89
			7	27,4 - 4,1	87
			8	27,5 - 4,0	87
			9	27,4 - 4,1	87
			10	27,0 - 4,5	86
			$m_{diff} = 0,55$ dt/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet att föredraga.

Observationer: Vid besiktning av försöket den 3 maj pågick harvning av försöksskiftet. Varje dike framträdde som ett torrare och ljusare band. Det långa avståndet var fuktigare än det korta. Bruket blev något sämre vid det långa avståndet. Några skillnader i markbärighet vid skörd och höstplöjning framträdde ej under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	28	32	40	49	60	76	86	58	66	50	48	626
Årets nederbörd	87	19	10	43	10	69	130	31	120	19	34	81	653

Västmanlands län
=====

Gålby. År 1965

Försöksvärd: Godsägare Gunnar Larsson, Strö, Köping

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Dikesavstånd 18 och 36 m

Gröda: Träda

Observationer: Vid gödslingen och plöjningen av trädan i slutet av juli var markbärigheten avsevärt sämre inom områden med det större dikesavståndet. Inom dessa delar av fältet var det också svårare att efter plöjningen bruka till jorden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	36	21	4	24	4	52	175	44	90	12	23	32	317

Norrby prästgård. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Nore Andersson, Norrby prästgård, Sala

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40,9	100	1	41,3	100
2	39,4 - 1,5	96	2	41,4 + 0,1	101
3	39,1 - 1,8	96	3	40,6 - 0,7	98
4	39,1 - 1,8	96	4	41,0 - 0,3	99
5	40,3 - 0,6	99	5	42,5 + 1,2	103
			6	42,7 + 1,4	103
			7	41,8 + 0,5	101
^m diff = 0,73 dt/ha			^m diff = 0,98 dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	18	22	37	44	51	71	76	51	51	40	40	527
Årets nederbörd	76	22	3	33	22	55	201	50	132	19	35	73	721

Väster-Säby. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Karl-Erik Andersson, Väster-Säby, Torpaslätt

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17,3	100	1	16,6	100
2	17,5 + 0,2	101	2	17,6 + 1,0	106
3	18,5 + 1,2	107	3	19,9 + 3,3	120
4	19,0 + 1,7	110	4	19,2 + 2,6	116
5	18,5 + 1,2	107	5	19,8 + 3,2	119
			6	19,2 + 2,6	116
			7	20,3 + 3,7	122
^m diff = 0,85 dt/ha			^m diff = 2,05 dt/ha		

Några skördenedsättningar mellan dikena har ej erhållits. Däremot föreligger en statistiskt säker skördedepression invid dikena på båda dikesavstånden. Orsaken härtill kan icke närmare angivas. Allmänt kan sägas, att vetet blev sent sått. Beståndet var tunnt våren 1965 och det blev under sommaren 1965 ganska ogräsbemängt. Skördevärdena är därför låga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	56	24	6	32	6	43	141	33	98	15	29	63	546

Kopparbergs län
=====

Kloster. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Göran Backlin, Kloster, Stjärnsund

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv mellanlera

Gröda: Vall I

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	68,1	100	1	67,4	100
2	70,1 + 2,0	103	2	65,8 - 1,6	98
3	68,7 + 0,6	101	3	64,0 - 3,4	95
4	68,1 ± 0,0	100	4	65,1 - 2,3	97
5	68,3 + 0,2	100	5	64,7 - 2,7	96
m	= 1,08 dt hö/ha		6	63,3 - 4,1	94
diff			7	64,2 - 3,2	95
			8	63,0 - 4,4	93
			9	64,2 - 3,2	95
			10	64,2 - 3,2	95
			m	= 1,94 dt hö/ha	
			diff		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,60 m	87,8	100
" 0,85 "	82,8 - 5,0	94
" 1,10 "	85,7 - 2,1	98
m	= 6,69 dt hö/ha	
diff		

Av resultaten framgår, att den grundaste dikningen givit den högsta avkastningen. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	25	31	36	49	56	72	82	55	51	42	48	580
Årets nederbörd	71	27	16	51	26	65	110	56	162	15	43	59	701

Spisbo. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Börje Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	79,1	100	1	83,9	100
2	80,5 + 1,4	102	2	82,7 - 1,2	99
3	79,7 + 0,6	101	3	81,1 - 2,8	97
4	80,9 + 1,8	102	4	81,1 - 2,8	97
5	77,8 - 1,3	98	5	78,2 - 5,7	93
m	= 2,33 dt hö/ha		6	78,4 - 5,5	93
diff			7	78,8 - 5,1	94
			m	= 1,52 dt hö/ha	
			diff		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt säkert. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	17	21	23	41	58	63	76	48	49	34	38	494
Årets nederbörd	57	24	6	32	6	43	141	33	98	15	29	63	546

Wikmanshyttan, År 1965

Försöksvärd: Wikmanshytte Bruks AB, Hedemora

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,4	100	1	36,4	100
2	36,3 - 0,1	100	2	35,6 - 0,8	98
3	34,9 - 1,5	96	3	34,3 - 2,1	94
4	33,7 - 2,7	93	4	34,7 - 1,7	95
5	33,3 - 3,1	91	5	35,2 - 1,2	97
m - 0,65 dt/ha			6	34,9 - 1,5	96
diff			7	34,4 - 2,0	95
			8	34,8 - 1,6	96
			9	34,6 - 1,8	95
			10	34,6 - 1,8	95
			m - 0,59 dt/ha		
			diff		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Fältet besåddes hösten 1964 med höstrybs. Denna utvintrade emellertid på grund av isbränna i samband med ett blidväder i mars månad. Marken var då tjälad och smältvattnet kunde ej sjunka undan. Något samband mellan dikningen och frekvensen av isbränner kunde ej konstateras. Rybsen härvades upp och fältet besåddes med korn den 26 maj. Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var marken ganska upplätt, och markbärigheten var något sämre vid det större dikesavståndet.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal	Gröda: Korn
1	1,2 m	35,3	100	
2		34,8 - 0,5	99	
3		35,1 - 0,2	99	
4		35,6 + 0,3	101	
5		34,8 - 0,5	99	
6		34,4 - 0,9	97	
7		33,8 - 1,5	96	
8	0,5 m	34,6 - 0,7	98	
m - 1,93 dt/ha				
diff				

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök. Den variation i skördvärdenas storlek som erhållits ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	20	28	33	51	60	65	85	55	51	40	43	562
Årets nederbörd	65	22	12	42	23	55	152	31	161	16	42	94	715

Gävleborgs län

=====

Backa gård. År 1965

Försöksvärd: Syskonen Olanders, Backa gård, Edsbyn 2

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Vall IV

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	70,1	100	1	66,6	100
2	62,1 - 8,0	89	2	62,0 - 4,6	93
3	62,5 - 7,6	89	3	60,8 - 5,8	91
4	62,4 - 7,7	89	4	60,3 - 6,3	91
5	60,9 - 9,2	87	5	58,3 - 8,3	88
			6	58,9 - 7,7	88
m = 1,09 dt hö/ha			7	60,1 - 6,5	90
diff			8	58,2 - 8,4	87
			9	57,1 - 9,5	86
			10	58,8 - 7,8	88
			m = 1,95 dt hö/ha		
			diff		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	26	32	34	51	76	73	94	52	54	44	46	620
Årets nederbörd	65	21	22	43	15	52	114	43	121	9	41	74	620

Svedja. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Lars Magnusson, Svedja, Färila

Matj.: Mullrik mjällera

Alv: Lerig mjäla

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 80 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	72,9	100	1	76,5	100
2	69,5 - 3,4	95	2	63,6 - 12,9	83
3	66,7 - 6,2	91	3	57,9 - 18,6	76
4	63,2 - 9,7	87	4	54,2 - 22,3	71
5	62,3 - 10,6	85	5	51,2 - 25,3	67
m = 4,79 dt hö/ha			6	54,4 - 22,1	71
diff			7	50,3 - 26,2	66
			8	54,6 - 21,9	71
			9	58,1 - 18,4	76
			10	51,6 - 24,9	67
			m = 3,81 dt hö/ha		
			diff		

Betydande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på det större dikesavståndet. Utslaget kan betecknas som statistiskt fullt säkert. Med de skörderesultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Isbränna förekom rikligt, särskilt på 80-metersavståndet. Upptorkningen skedde här långsammare. I samband med spridning av handelsgödsel den 10 maj var markbärigheten avsevärt sämre på 80-metersavståndet. Vid skörden och under hösten framträdde inga bärighetsskillnader.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	19	22	26	46	59	71	88	43	44	36	40	525
Årets nederbörd	57	15	13	48	18	56	103	66	89	10	53	56	584

Sörby, Järvsö. År 1965

Försöksvärd: Hemmansägare Jonas Bertil Jonsson, Sörby, Lörstrand

Matj.: Mycket mullrik mjälig lättlera

Alv: Mjälilig lättlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	21,0	100	1	20,0	100
2	19,9 - 1,1	95	2	16,7 - 3,3	84
3	19,5 - 1,5	93	3	16,8 - 3,2	84
4	19,1 - 1,9	91	4	15,9 - 4,1	80
5	18,9 - 2,1	90	5	15,3 - 4,7	77
m	= 0,56 dt/ha		6	15,3 - 4,7	77
diff			7	15,3 - 4,7	77
			8	15,0 - 5,0	75
			9	14,3 - 5,7	72
			10	13,5 - 6,5	68
			m	= 1,25 dt/ha	
			diff		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan diken har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Under våren var upptörkningen sämre på 36-metersavstånden. Detta framträdde i samband med att fältet plöjdes den 17 maj. Skillnaderna hade inte helt utjämnats vid sådden, som utfördes den 24 maj. Vid skörden var markbärigheten dålig inom mittområdet mellan diken på 36-metersavstånden. Tröskhjulen skar ned till plogbottnen. På 18-metersavstånden var markbärigheten god. Även vid höstplöjningen framträdde det större dikesavståndet genom en sämre markbärighet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	23	31	38	53	69	73	96	57	55	39	42	614
Årets nederbörd	72	30	19	62	18	58	107	46	112	20	66	76	599

Västernorrlands län
=====

Hov. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Göran Nordqvist, Hov, Prästmon

Matj.: Mullrik mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Vall I

<u>Avståndsförsök</u>		
<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	35,1	100
2	31,0 - 4,1	88
3	25,8 - 9,3	74
4	26,6 - 8,5	76
5	23,6 - 11,5	67
6	26,9 - 8,2	77
7	25,5 - 9,6	73
8	27,7 - 7,4	79
9	25,8 - 9,3	74
10	26,1 - 9,0	74
m	= 5,21 dt hö/ha	
diff		

Av skördevärdena framgår, att avkastningen är avsevärt högre i dikenas närhet. Med det utslag som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ca 18 meter betala sig.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	18	19	20	36	49	57	83	49	41	35	30	464
Årets nederbörd	46	24	28	33	22	43	80	31	88	25	60	48	534

Västerbottens län
=====

Kvarnsvedjan. År 1965

Försöksvärd: Hemmansägare John Mannberg, Kvarnsvedjan, Rödåsel

Matj.: Mättligt mullhaltig lerig mjåla

Alv: Lerig mjåla

Gröda: Vall i

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	44,9	100	1	49,4	100
2	43,2 - 1,7	96	2	45,8 - 3,6	93
3	44,4 - 0,5	99	3	44,8 - 4,6	91
4	45,1 + 0,2	100	4	45,2 - 4,2	91
5	44,5 - 0,4	99	5	43,9 - 5,5	89
$m_{diff} = 1,21 \text{ dt hö/ha}$			6	45,9 - 3,5	93
			7	46,7 - 2,7	95
			8	46,1 - 3,3	93
			9	47,5 - 1,9	96
			10	46,5 - 2,9	94
			$m_{diff} = 1,46 \text{ dt hö/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	25	25	29	33	41	45	66	50	47	37	29	453
Årets nederbörd	81	25	46	23	48	31	31	62	57	51	74	53	602

Distriktsförsöksstationen, Rödåsdalen. År 1965

Matj.: Mättligt mullhaltig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,2	100	1	33,8	100
2	33,7 - 0,5	99	2	33,9 + 0,1	100
3	34,2 ± 0,0	100	3	34,0 + 0,2	101
4	34,9 + 0,7	102	4	33,6 - 0,2	99
5	34,4 + 0,2	101	5	33,8 ± 0,0	100
$m_{diff} = 0,26 \text{ dt/ha}$			6	33,5 - 0,3	99
			7	33,8 ± 0,0	100
			8	33,7 - 0,1	100
			9	33,4 - 0,4	99
			10	33,7 - 0,1	100
			$m_{diff} = 0,58 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 18 meter.

Gröda: Korn

Paro. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	16,4	100
2		16,7 + 0,3	102
3		16,5 + 0,1	101
4		16,3 - 0,1	99
5		16,4 + 0,0	100
6		16,5 + 0,1	101
7		16,8 + 0,4	102
8	0,5 m	16,3 - 0,1	99
m	= 0,26 dt/ha		
diff			

Av skördevärdena framgår, att dikesdjupet ej synes ha påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Vid spridning av handelsgödsel den 24 maj var upptorkning och markbärighet tydligt sämre vid mindre dikesdjup. Skillnaderna hade inte utjämnats till tiden för första harvningen, som utfördes den 31 maj. Några bärighetsskillnader framträdde ej under hösten.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök

Gröda: Korn

Resultat av olika såtider

Såtid	X) (25/5)	<u>Dikesavstånd 20 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
	A (25/5)	27,8	100	25,9	100
	B (31/5)	31,4 + 3,6	113	29,9 + 4,0	115
	C (4/6)	33,3 + 5,5	120	31,5 + 5,6	122
	D (9/6)	30,2 + 2,4	109	31,0 + 5,1	120
m		= 2,07 dt/ha		= 2,68 dt/ha	
diff				diff	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 20 och 80-metersavstånden

Dikesavstånd	Skörd dt/ha	Rel. tal
20 m	33,3	100
" 80 "	31,5 - 1,8	95
m	= 1,20 dt/ha	
diff		

Av resultaten framgår, att tredje såtiden givit den högsta avkastningen vid såväl 20 som 80-metersdikningen.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 20 och 80-metersdikningen visar en något högre avkastning för 20-metersdikningen. Utslaget kan dock inte anges som statistiskt säkert.

Hektolitervikt och tusenkornvikt

Såtid	A (25/5)	<u>Dikesavstånd 20 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
		Hl. vikt	Tusenkor. v.	Hl. vikt	Tusenkor. v.
"	B (31/5)	62,8	46,6	62,4	46,9
"	C (4/6)	62,1	46,5	62,5	46,7
"	D (9/6)	62,6	46,9	61,2	47,7
"		59,8	46,3	60,4	47,9

- x) För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Observationer:

Såtid	Brukning o. sådd	Uppkomst	Avgång	Skörd
A	25 maj	8 juni	23 juli	18 okt.
B	31 "	12 "	25 "	"
C	4 juni	14 "	28 "	"
D	9 "	16 "	31 "	"

Vid harvningen av såtidsled A (24/5) var upptorkningen acceptabel över dikena och på 20-metersavstånden. 80-metersdikningen var otillfredsställande upptorkad mellan ledningarna. Efter-
släpningen i upptorkning på 80-metersdikningen var märkbar ända till tredje såtiden (4/6), då dock skillnaderna i stort sett utjämnats. Några olikheter i markbärighet framträdde ej under hösten.

Kombinerat diknings- och tegläggningsförsök

Matj.: Mullrik lerig finmo

Alv:

Marklutning: 3,5:1000

Gröda: Korn

1. Teglagd markyta (tegbredd 15 m)

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,3	100	1	34,0	100
2	31,6 - 5,7	85	2	34,4 + 0,4	101
3	36,3 - 1,0	97	3	31,6 - 2,4	93
4	34,6 - 2,7	93	4	33,6 - 0,4	99
5	33,5 - 3,8	90	5	36,2 + 2,2	106
m	= 1,22 dt/ha		6	36,9 + 2,9	109
diff			7	36,3 + 2,3	107
			8	36,6 + 2,6	108
			9	36,8 + 2,8	108
			10	35,4 + 1,4	104
			m	= 1,23 dt/ha	
			diff		

2. Plan markyta

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,1	100	1	33,1	100
2	34,4 - 0,7	98	2	33,1 ± 0,0	100
3	34,0 - 1,1	97	3	32,5 - 0,6	98
4	35,4 + 0,3	101	4	32,5 - 0,6	98
5	33,0 - 2,1	94	5	31,6 - 1,5	95
m	= 1,35 dt/ha		6	34,6 + 1,5	105
diff			7	35,1 + 2,0	106
			8	32,5 - 0,6	98
			9	35,5 + 2,4	107
			10	34,9 + 1,8	105
			m	= 2,82 dt/ha	
			diff		

3. Jämförelse mellan teglagd och plan markyta

	<u>Dikesavstånd</u>	
	<u>20 m</u>	<u>80 m</u>
Teglagd markyta	Skörd dt/ha	Skörd dt/ha
	34,6	35,2
Plan markyta	34,4 - 0,2	33,5 - 1,7

Kommentarer till skörderesultaten: Skördevärdenas tillförlitlighet är något nedsatt på grund av svårigheter med liggsåd vid skörden och en otillfredsställande vattenhaltsbestämning. Detta gäller främst de under 1 och 2 redovisade värdena.

Av resultaten under 1 och 2 framgår, att det ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna. Därav framgår, att 80-metersavståndet detta år ur avkastningssynpunkt givit en tillräckligt god dränering. Vidare kan utläsas, att ytutformningen ej haft en så framträdande inverkan på markens dränering, att detta klart avtecknar sig i grödan. Ytutformningens inverkan belyses även under punkt 3, där avkastningsvärdena från teglagd och plan markyta jämföres. Denna jämförelse antyder något lägre avkastning för plan markyta vid det största dikesavståndet.

Observationer: Under våren kunde tydliga skillnader i upptorkning och markbärighet konstateras mellan såväl olika dikesavstånd som olika ytutformning. Ännu under de sista dagarna i maj kom traktor + gödselspridare inte fram på grund av dålig upptorkning och markbärighet på 80-metersavståndet. Detta gällde såväl plan som teglagd mark. Upptorkningen skedde avgjort långsammare på plan yta jämfört med teglagd. Vid första harvningen den 4 juni var markytan fortfarande något sämre upptorkad på den plana delen av 80-metersavståndet än på försöket i övrigt.

Några skillnader i markbärighet mellan de olika försöksmomenten framträdde ej vid skörd och höstplöjning.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	31	32	38	47	48	77	59	63	58	49	564
Årets nederbörd	81	25	46	23	48	31	51	62	57	51	74	53	602

Strandfors. År 1965

Försöksvärd: Hemmansägare Artur Andersson, Strandfors, Änåset

Matj.: Mullrik mjällig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall III

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	46,9	100	1	51,4	100
2	46,3 - 0,6	99	2	53,1 + 1,7	103
3	45,7 - 1,2	97	3	49,9 - 1,5	97
4	45,5 - 1,4	97	4	49,8 - 1,6	97
5	46,9 ± 0,0	100	5	48,9 - 2,5	95
m = 2,42 dt hö/ha			6	49,4 - 2,0	96
diff			7	51,9 + 0,5	101
			8	52,3 + 0,9	102
			9	49,5 - 1,9	96
			10	49,1 - 2,3	96
			m = 1,80 dt hö/ha		
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	27	30	33	41	41	70	63	62	49	44	516
Årets nederbörd	89	26	51	24	32	34	24	58	67	45	81	64	595

Norrbottens län
=====

Kukkola. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Viktor Spolander, Kukkola, Karungi

Matj.: Mulljord

Alv: Lerig mo - mjäla

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	14,6	100	1	12,6	100
2	12,4 - 2,2	85	2	13,4 + 0,8	106
3	12,9 - 1,7	88	3	13,0 + 0,4	103
4	13,1 - 1,5	90	4	11,0 - 1,6	87
5	13,2 - 1,4	90	5	14,5 + 1,9	115
m	= 1,69 dt/ha		6	14,1 + 1,5	112
diff			7	12,0 - 0,6	95
			8	13,4 + 0,8	106
			9	11,0 - 1,6	87
			10	9,9 - 2,7	79
			m	= 1,92 dt/ha	
			diff		

Försökets tillförlitlighet är mindre god på grund av grönskottsbildning, axbrytning och svår liggsäd. Den variation i dikningsintensitet som prövats i försöket synes emellertid ej i nämnvärd grad ha påverkat avkastningens storlek.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	32	29	33	33	42	48	57	62	58	57	43	533
Årets nederbörd	59	33	71	26	14	71	35	94	37	94	30	46	610

Vittjärvsgården. År 1965

Försöksvärd: Hemmansägare Henning Eriksson, Vittjär

Matj.: Mullrik mjällig mo

Alv: Mjällig mo

Gröda: Vall II

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	73,8	100	1	67,7	100
2	74,7 + 0,9	101	2	68,1 + 0,4	101
3	72,4 - 1,4	98	3	68,5 + 0,8	101
4	74,5 + 0,7	101	4	67,8 + 0,1	100
5	74,9 + 1,1	101	5	67,6 - 0,1	100
m	= 2,22 dt hö/ha		6	69,4 + 1,7	103
diff			7	72,4 + 4,7	107
			8	70,6 + 2,9	104
			9	71,3 + 3,6	105
			10	71,8 + 4,1	106
			m	= 2,18 dt hö/ha	
			diff		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördensättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	23	21	20	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	58	35	57	16	27	44	43	79	29	69	18	36	531

SAMMANSTÄLLNING AV RESULTATEN FRÅN TÄCKDIKNINGSFÖRSÖKEN

För att underlätta en överblick av årets täckdikningsförsök lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats som bandförsök, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken är ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskilt år är motiverad.

Skörderesultaten

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts en jämförelse mellan avkastningsstegringen och årskostnadsökningen vid olika intensitet i dikningen. Man kan på så sätt uppsöka gränsen för en lönsam investering i dränering under det aktuella året.

De resultat som dessa beräkningar givit, ha sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen betecknat "enkelt" dikesavstånd samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt" dikesavstånd. Försöken har vidare indelats i följande grupper.

Grupp 1 Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes betala sig.

Grupp 2 Antalet fall där det "normala" dikesavståndet synes vara det för året optimala avståndet.

Grupp 3 Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 4 Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1

Grödor	Antal försök	"ENKELT" DIKESAVSTÅND			"DUBBELT" DIKESAVSTÅND	
		Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Antal försök	Grupp 4
Höstsådda	11	0	4	7	10	1
Vårsådda	32	0	12	20	30	13
Vallar	19	1	5	13	18	8
Summa	62	1	21	40	58	22
Procent		2	34	64		38

Såsom framgår av tabellen har under rubriken "enkelt" dikesavstånd, där antalet försök sammanlagt är 62, för samtliga grödor i 1 fall erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna, att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I 34 procent av fallen synes det använda dikesavståndet vara det lämpligaste medan det i 64 procent av fallen synes möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt" dikesavstånd finner man, att en ytterligare ökning av avståndet synes möjlig i ca 1/3 av antalet fall.

Upptorkning och bärighet

Bedömningen av dräneringsbehovet får ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har det därför gjorts en sammanställning av observationer rörande upptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i upptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederbörden varit särskilt låg. Skillnaderna har emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger om några olikheter i upptorkning kunnat observeras mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. Ifråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2

Tabellen anger det antal fall, då någon skillnad i upptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i upptorkning
Höstsådda	11	9
Vårsådda	32	19
Vallar	<u>19</u>	<u>15</u>
Summa	62	43
Procent		69

b) Bärighet vid skörden

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	11	7
Vårsådda	32	21
Vallar	<u>19</u>	<u>17</u>
Summa	62	45
Procent		73

c) Bärighet vid höstplöjningen

Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
7	6
22	17
<u>5</u>	<u>5</u>
34	28
	82

Av tabellen framgår, att i 43 av de 62 försöken några nämnvärda skillnader i upptorkningen ej observerats vid tiden för ett normalt vårbruk. Tidigt under våren konstaterades dock i betydligt flera fall en sämre upptorkning vid dubbelt dikesavstånd. Observationerna i vallar och höstsådda grödor är något osäkrare än i vårsådda grödor, där man under tillbrukningen för sådd har tillfälle att göra noggranna observationer.

På grund av den regniga och kalla våren har dikningens inverkan på fältens upptorkning framträtt särskilt starkt. För nära hälften av de försök som bar stråsäd noterades försenad upptorkning inom områden med dubbelt dikesavstånd.

Den rikliga nederbörden på eftersommaren och hösten gjorde, att bärigheten vållade svårigheter vid skörden särskilt i mellersta Sverige.

RESULTAT AV 1965 ÅRS BEVATTNINGSFÖRSÖK

Under året har 17 bevattningsförsök genomförts. I ett av försöken - R1-208 Gimo - har bevattning icke erfordrats. Av övriga försök har 12 bevattnats med sötvatten, varav 8 med olika stora givor per bevattningstillfälle, 3 bevattnats med olika givor salthaltigt vatten samt 1 försök bevattnats med olika givor av respektive sötvatten och salthaltigt vatten. Försöken i serierna R1-201, R1-202 och R1-209 - sammanlagt 5 st - har bevattnats med små spridare eller spridarsystem. Övriga försök har vattnats med vanliga roterande s.k. långsamspridare.

12 försök har varit kombinerade bevattnings- och kvävegödslingsförsök. Det gäller 1 försök i betesvall, 3 i gräsvall, 4 i matpotatis, 3 i fabrikspotatis och 1 i korn. I 3 av matpotatisförsöken har ingått två kaliumgödslingsnivåer.

Målsättningen har varit att bevattna vid varje tidpunkt som 1/2-2/3 av rotzonens s.k. växttillgängliga vatten uttömts och att då ge så mycket vatten som svarar mot denna uttorkning. Detta gäller för försök med sötvatten och i förekommande fall för de högsta givorna. I försöken med salthaltigt vatten har de högsta givorna avsetts ge en viss urlakning av salter. Vattengivor och tidpunkter för bevattning har i de flesta försök baserats på undersökning av markens vattenhållande egenskaper och på bestämning av grödans rotdjup samt på en genomsnittlig vattenbortgång av 3 mm per dag från slutna och växande bestånd. Uppgifter om växttillgängligt vatten avser den mängd marken varaktigt kan hålla om grundvattennivån är belägen 1,5 m under markytan. En relativt detaljerad redogörelse för försökens bevattning har lämnats i Aktuellt från Lantbrukshögskolan, nr 74, 1965, s. 18-21.

I anslutning till försöken genomförda analyser har utförts på följande sätt:

Markkemiska analyser enligt konventionella metoder för markkartering vid Statens lantbrukskemiska kontrollstation.

Kemiska analyser av skördeprodukter vid Lantbrukshögskolans analyslaboratorium.

Analys av skador och sjukdomar hos potatis vid Svensk Matpotatiskontroll

(SMAK) efter ett något mera omfattande analysförfarande än vid SMAK-kontroll.

Kokanalys av potatis enligt gängse förfarande vid Statens centrala frökontrollanstalt.

Stockholms län

Gimo. År 1965

Försöksvärd: Korsnäs AB, Gimo säteri, Gimo

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg.		Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
		vatten, mm	pH	lättlös	förråd	lättlös	förråd
0-20	mmh lerig mo	45	5,7	III	3	III	1
20-50	svagt lerig mo	44	6,2	II	2	I	1

R1-208. Bevattning-kvävegödsling till matpotatis

Sort: Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 800 kg 19-20 % superfosfat, 500 kg 50 % kaliumsulfat

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Österby)	32	46	60	74	59	271
Årets	4	36	110	48	96	294

Bevattning: Ingen; behov har ej förelegat..

Plantantal: m:tal per ha: 44100.

Knölsköd, dt per ha

N ⁰	0 kg 21 % am.sulfat/ha	281
N ¹	500 "	324 + 43
N ²	1000 "	280 - 1
N ³	1500 "	253 - 23
m ³ diff		16

Kvävegödslingseffekt. Skörden vid 500 kg am.sulfat är statistiskt säkert skild från skördarna i övriga led. Resultatet överensstämmer väl med vad som erhållits under de föregående åren.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd:

	≤ 35 mm	35-55 mm	55-75 mm	> 75 mm
N ⁰	20	74	6	-
N ¹	9	84	7	-
N ²	11	85	4	-
N ³	13	80	7	-

Skador och sjukdomar. N_0 och N_1 uppvisar mest grönfärgning. I övrigt finns inga entydiga skillnader mellan försöksleden.

Kokanalys. Med kvävegödsling och ökade kvävemängder har följt en minskad benägenhet för sönderkokning, en ökning av antalet blötkokta knölar samt en ökad mörkfärgning.

Sättra. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Lars Emilsson, Sättra gård, Edsbro

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg.		Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
		vatten, mm	pH	lättlöslig	förråd	lättlösigt	förråd
0-20	smh sandig mo	41	5,4	IV	3	IV	2
20-50	mo	61	5,7	II	3	II	1

R1-203. Bevattnings - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 250 kg 50 % kaliumsulfat hösten 1964, 250 kg 50 % kaliumsulfat och 800 kg 19-20 % superfosfat våren 1965.

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj -sept.
M:tal (Kärsta)	34	43	64	70	63	274
Årets	10	24	149	61	132	376

Bevattnings: 25-26/8 35 mm

Försöksgödsling, per ha

K_1 500 kg 50 % kaliumsulfat (=allmän gödsling)

K_2 1000 "

N_0 0 kg 21 % am.sulfat

N_1 250 "

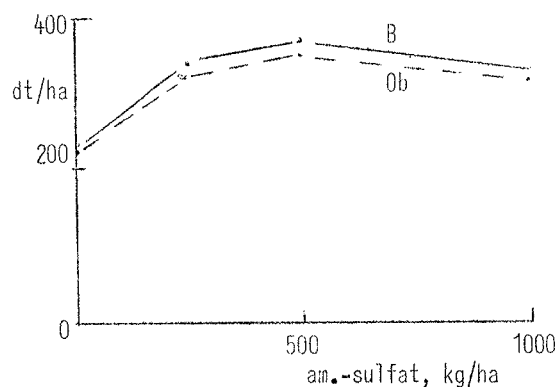
N_2 500 "

N_3 1000 "

Plantantal, m:tal per ha: 56000

Knölskörd, dt per ha:

		N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
K_1	Ob (obev.)	219	333	341	310	301	
	B (bev.)	228	351	373	333	321	
K_2	Ob	229	314	367	323	308	
	B	242	336	365	329	318	
M:tal		230	334	362	324	312	
$m_{diff, N} = 12,2$							
K_1		223	342	357	322	311	$m_{diff, K} = 3,7$
K_2		236	325	366	326	313	
Ob		224	324	354	317	305	$m_{diff, bev.} = 10,5$
B		235	343	369	331	320	

Bevattningsseffekt. Bevattning har i genomsnitt ökat knölskörden med 15 dt per ha. Ökningen är inte statistiskt säker.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 250 (N_0), 500 (N_1) och 1000 (N_2) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med respektive 104, 132 och 94 dt per ha. Skillnader större än 27 dt är statistiskt säkra. Kväveeffekterna är - som framgår tydligt av diagrammet - lika stora i båda bevattningsleden.

Kaliumgödsling. De två kaliumgivorna har - liksom 1964 - i genomsnitt givit praktiskt taget likstora knölskördar. Bäst utbyte av den största givan har - också liksom 1964 - erhållits i icke kvävegödslande försöksled.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
Ob	< 35 mm	24	10	8	5
	35-55 "	75	84	79	80
	55-70 "	1	6	13	15
	> 70 "	-	-	-	-
B	< 35 mm	20	12	6	6
	35-55 "	78	80	81	83
	55-70 "	2	8	13	11
	> 70 "	-	-	-	-

Bevattning har inte medfört någon förändring i knölarnas storleksfördelning. Med ökade kvävegivor har däremot följt större knölar. Resultaten är medeltal för kaliumleden, som inte skiljer sig nämnvärt från varandra.

Skador och sjukdomar. Bevattning har givit mindre skorvangrepp och något större andel svaga skador och sjukdomar. Antalet felenheter för starka skador skiljer sig inte från obevattnad.

Kvävegödsling och ökade kvävegivor har medfört flera missformade knölar. Antal felenheter för starka skador har ökat främst beroende på en ökad grönfärgning.

Det finns inga tydliga skillnader mellan kaliumleden.

Kokanalys. Utslagen för bevattning är obetydliga. Det finns dock en tendens till en bättre potatis-smak och till en något mera framträdande jordsmak i bevattnade led.

Ökade kvävegivor har genomgående givit flera blötkokta knölar, ökad mörkfärgning samt en tendens till försämring av smakegenskaperna.

Den höga kaliumgivan har inte givit något nämnvärt utslag i kokkvalitet.

Vattmyren. År 1965

Försöksvärd: Korsnäs AB, Cimo säteri, Gimo

Markkaraktäristik:

Horisont	Jordart	Växttillg. vatten, cm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig förråd	Kaliumtillstånd lättlöslig förråd
0-20	mf svagt lerig sand	25	5,2	IV 3	II 1
20-50	sand	17	5,5	IV 3	I 1

R1-205. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall

Gröda: 1:a års timotej-ängssvingel vall

Allmän gödsling per ha: 600 kg P% 15-30 våren 1965

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Österby)	32	46	60	74	59	271
Årets	4	52	127	51	95	330

Bevattning: 22/6. Behov av bevattning förelåg i månadskiftet maj-juni. Försenad leverans av anläggning tvingade dock till uppskov.

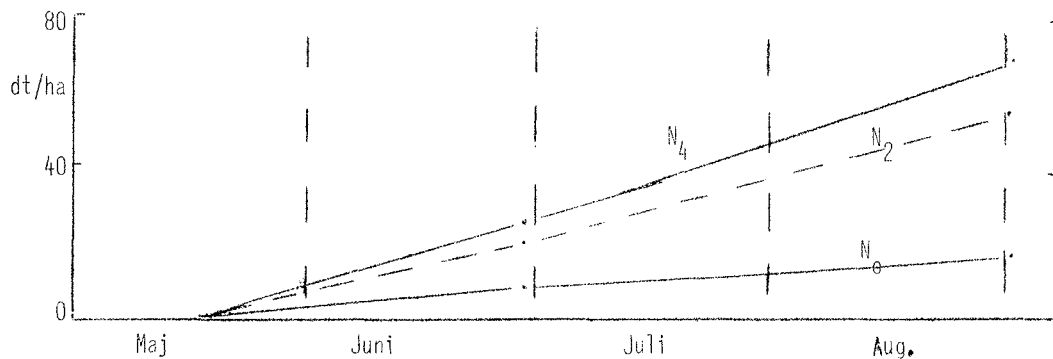
Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 400$, $N_2 = 800$, $N_3 = 1200$ och $N_4 = 1600$ kg 15,5 % kalksalpeter per ha. Hälften av respektive mängder har tillförts på våren och hälften efter 1:a skörd.

Torrsubstansskörd, dt per ha. Summa för skördar den 29/6 och 1/9.

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	N ₄	M:tal	
B ₀	0 mm bev.	18,6	37,5	51,4	63,8	64,3	47,1	m _{diff.bev.} = 2,6
B ₁	14 "	16,4	42,7	59,5	69,2	69,3	51,4	
B ₂	21 "	14,9	47,9	53,7	61,8	66,1	48,9	
B ₃	28 "	15,1	35,2	48,2	60,3	69,5	45,6	
M:tal		16,3	40,8	53,2	63,8	67,3	48,3	

m_{diff. N} = 4,4

Tillväxt i torrsubstans; m:tal för alla bevattningsled

Bevattningseffekt. Vattentillförsel en vecka före 1:a skörd har inte givit några utslag varken i denna eller i följande delskörd; differenser mellan bevattningsleden ligger helt inom felgränserna. Försöksresultaten bör ses mot bakgrund av den regniga väderleken under juli och första hälften av augusti månad.

Kvävegödslingseffekt. Alla skillnader mellan totalskördar är statistiskt säkra. Vid 1:a skörd gav försöksled N₃ lika stort utbyte som N₄.

Bortförsel av näringsämnen, kg per ha
M:tal för alla bevattningsled

	Ca	P	K
N ₀	14	5	42
N ₁	26	14	110
N ₂	32	20	161
N ₃	38	25	197
N ₄	40	24	193

Med allmän gödsling har under året tillförts ca 54 kg Ca, 40 kg P och 150 kg K per ha.

Risinge. År 1965

Försöksvärd: Godsägare Tord Gademan, Risinge gård, Gimo

Markkaraktäristik:

Horisont	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlös	förråd	Kaliumtillstånd lättlös	förråd
0-20 cm	0-20 mm styvare mel- lanlora	26	6,8	III	3	III	5
20-50 cm	20-50 mm mycket styv lora	39	7,1	III	3	IV	5

R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall

Gröda: 1:a års timotej - ängssvingel vall

Allmän gödsling per ha: 600 kg PK 15-30 och 175 kg 25 % kalkammonsalpeter våren 1965

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Österby)	32	46	60	74	59	271
Årets	4	21	92	42	96	255

Bevattnings: 30/6. Behov av bevattning förelåg i början av juni. Försenad leverans av anläggning tvingade dock till uppskov.

Försöksgödsling, 15,5 % kalksalpeter kg/ha

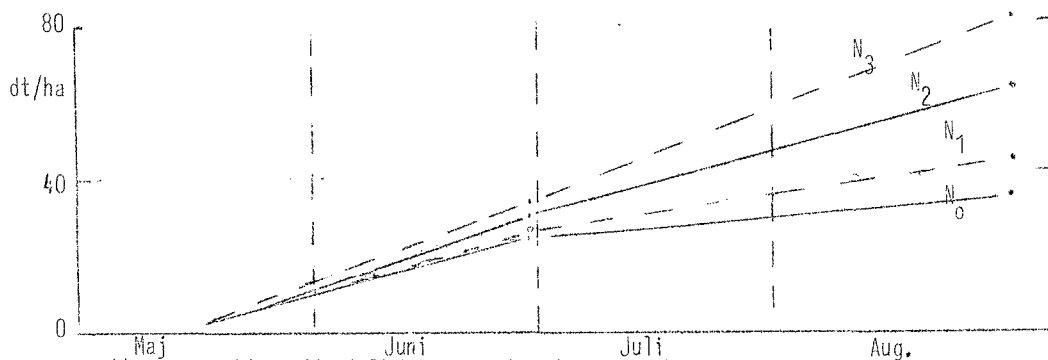
	N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
Våren	0	0	120	320
Efter 1:a skörd	0	200	400	600

Torrsubstansskörd, dt per ha. Summa för skördar den 29/6 och 1/9.

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal
B ₀	0 mm bev.	33,5	41,4	64,1	80,2	54,8
B ₁	19 "	32,4	42,3	62,5	87,6	56,2
B ₂	29 "	36,7	44,1	65,0	80,0	56,4
B ₃	43 "	33,5	46,4	61,1	75,2	54,0
M:tal		34,0	43,5	63,2	80,8	55,4

m_{diff.N} = 3,3

Tillväxt i torrsubstans; m:tal för alla bevattningsled

Bevattningsseffekt. Vattentillförseln efter 1:a skörd har icke givit några utslag i 2:a skörd, som togs 2 månader senare. Riklig nederbörd - 92 mm - under tiden 7-21 juli torde vara den viktigaste orsaken härtill.

Kvävegödslingseffekt. Alla skillnader mellan totalskördar är statistiskt säkra. Differenser mellan delskördar framgår av diagrammet

Bortförsel av näringsämnen, kg per ha
M:tal för alla bevattningsled

	Ca	P	K
N	15	9	71
N ⁰	20	12	99
N ¹	29	17	167
N ²	38	22	225

Med allmän gödsling har under året tillförts ca 65 kg Ca, 40 kg P och 150 kg K per ha.

Kalmar län

Fredriksström. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Peter Johansson, Fredriksströms gård, Trekanten

Markkaraktärstik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg.		Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
		vatten, mm	pH	lättilöslig	förråd	lättilösligt	förråd
0-20	mmh lerig moränsand	37	6,6	III	2	II	1
20-50	svagt " "	61	6,8	I	2	I	1

R1-205. Bevattnings - kvävegödsling till betesvall

Allmän gödsling per ha: 600 kg PK 15-30 våren 1965.

Försöket utlagt 1964.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Ölvingstorp)	39	38	62	67	50	256
Årets	43	64	85	22	75	289

Bevattnings:

Datum	28/5	8/6	27/6	5/8	17/8	27/8	Summa
Bev. mm	29	29	27	27	28	30	170 mm/5 bev.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 800$, $N_2 = 1600$ och $N_3 = 2400$ kg 15,5 % kalksalpeter per ha. Givorna har fördelats med $1/4$ efter vardera 1:a, 2:a, 3:e och 4:e skörd.

Beståndets sammansättning; % av olika arter vid 3:e skörd

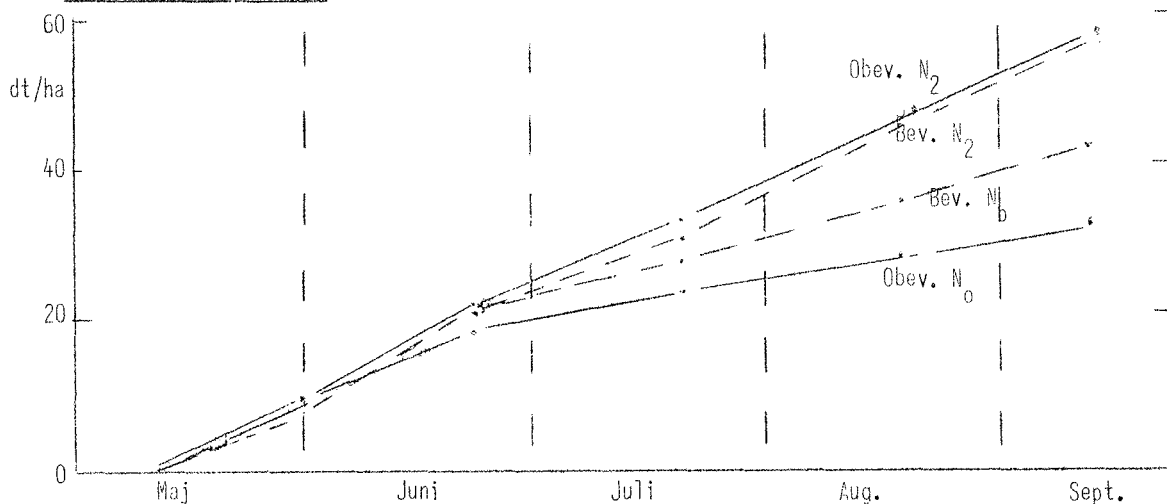
	Obevattnat				Bevattnat			
	N_0	N_1	N_2	N_3	N_0	N_1	N_2	N_3
Baljväxter; huvudsakligen vitklöver	20	3	3	2	77	58	33	25
Eng. rajgräs	59	76	68	69	15	35	57	63
Ängssvingel + ängsgröe	17	17	29	27	7	7	10	11
Övriga arter	4	4	-	2	1	-	-	1

Torrsubstansskörd, dt per ha. Summa för samtliga 5 skördetillfällen; 31/5, 22/6, 20/7, 14/8 och 13/9.

	N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
Obev.	32,6	54,4	57,5	59,7	51,0	$m_{diff.bev.} = 4,3$
Bev. 170 mm	42,9	49,3	56,7	59,5	52,1	
M:tal	37,7	51,8	57,1	59,6	51,6	
$m_{diff.N} = 2,2$						

Skörd har tagits omväxlande på 2 rutor. Den ruta, som icke skördats, har betats.

Tillväxt i torrsubstans

Bevattningseffekt. Skördestegring för bevattning har erhållits endast i det icke kvävegödslade försöksledet. Resultaten torde vara en följd av olika stark betning - se under observationer nedan - och av skillnader i näringsbortförsel mellan försöksleden - främst av kalium - med fjolårets skördar. Under 1964 tillfördes 125 kg K per ha och bortfördes följande mängder i kg per ha.

	N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
Obev.	42	89	72	63
Bev.	125	167	198	201

Kvävegödslingsseffekt. Upp t.o.m. 1600 kg kalksalpeter per ha är ökningen i totalskörd för ökade kvävegivor statistiskt säker. Av diagrammet framgår att utslagen för kväve huvudsakligen kan hänföras till de sista skördarna. Försöksleden med N₁ och N₃ uppvisar likartat tillväxtförlopp som leden med N₂. Även dessa resultat bör ses mot bakgrund av olikheter i näringsbortförsel och betning.

Observationer om betning:

1:a skörd: Inga skillnader mellan försöksleden

2:a skörd (efter 1:a kvävegödsling): Bevattnade rutor hårt betade, obevattnade N₂- och N₃-rutor minst utnyttjade

3:e och 4:e skörd: Bevattnade N₀- och N₁-rutor hårdast betade. Obevattnade N₂- och N₃-rutor obetydligt rörda.

Gunnarstorp. År 1965

Försöksvärd: Lantbr Bengt Darnéus, Gunnarstorp, Söderåkra

Markkaraktäristik:

Horisont		pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
cm	Jordart		lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mmh moränmo	6,5	III	2	III	2
20-50	stenig "	7,0	II	2	I	1

R1-201. Olika givor salthaltigt vatten

Försöket utlagt 1960

Gröda: Blandsäd korn - havre

Allmän gödsling per ha: 400 kg PK 15-15 och 340 kg 25 % kalkammonsalpeter våren 1965

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Ölvingstorp)	39	38	62	67	50	256
Årets	81	27	96	14	72	290

Bevattnings: 3/6 och 23/6

Kärnskörd, 15 % vatten, dt per ha

a	0 mm bev.	38,2
b	15 +15 "	38,7 + 0,5
c	26 +32 "	34,1 - 4,1
d	43 +45 "	22,2 - 16,0
m _{diff} = 4,4		

En statistiskt säker skördesänkning har erhållits i det led som tillförts mest salthaltigt vatten. Åren 1962 och 1964 har skördestegring erhållits för bevattning till korn i detta försök.

Markkemiska analyser har utförts på prov från matjorden beträffande de lättlösliga mängderna och förråden av Ca, P, Mg, K och Na. Tabellen upptar de resultat, som uppvisar väsentliga skillnader mellan försöksleden. Värdena anger mg per 100 g torr jord

		Försöksled			
		a	b	c	d
Lättlösligt Ca	våren 1965	138	124	108	108
	hösten 1965	125	125	96	88
Lättlösligt Mg	våren 1965	5,6	9,6	12,7	16,8
	hösten 1965	5,4	11,5	16,4	19,1
Lättlösligt Na	våren 1965	4,4	8,3	8,3	18,3
	hösten 1965	3,9	14,3	18,8	21,6
Förråd av Na	våren 1965	9	14	14	23
	hösten 1965	9	20	28	31

Som synes finns på våren kvarstående effekter av föregående års bevattningar; kalktillståndet har försämrats något, Mg- och Na-halterna ökat med ökade givor salthaltigt vatten. Skillnaderna i dessa avseenden har sedan ökat genom sommarens bevattningar.

Observationer m.m. Vid den 2:a bevattningen syntes marken vara tätast i de försöksled, som får mest vatten. Inga nämnvärda skillnader har erhållits i rymdvikt och tusenkornvikt. Vattnet har i m:tal haft en total salthalt av 0,55 %.

Blekinge län
=====

Steneryd. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Sten Pettersson, Steneryd, Jämjöslätt.

Markkaraktäristik:

Horisont	Jordart	pH	Fosfortillstånd	Kaliumtillstånd
cm			lättlösligt förråd	lättlösligt förråd
0-20	mmh lerig sand	6,8	IV 3	III 1
20-50	" "	6,4	III 2	II 1

R1-202. Olika vattengivor till gröda i växtföljd

Försöket utlagt 1960

Gröda: Andra årets timotej - lusernvall

Allmän gödsling per ha: 200 kg 19-20 % superfosfat, 200 kg 60 % kalisalt och 350 kg 25 % kalkammonsalpeter våren 1965

Efter 1:a skörd: 300 kg 15,5 % kalksalpeter

" 2:a " : 300 " " " och 500 kg PK 15-30

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept
M:tal (Nättraby)	35	44	67	58	53	257
Årets	77	23	93	29	42	264

Bevattnings: 3/7 och 13/8. Behov av bevattning torde ha förelegat även i början av juni.

Beståndets sammansättning. Uppskattning av andelen lucern har givit följande m:tal i %.

	Försöksled			
	a	b	c	d
Vid skörd den 9/8	33	29	28	24
" " 13/9	54	40	38	35
<u>Torrsubstansskörd, dt per ha</u>	14/6	9/8	13/9	Totalt
0 mm per bev	67,3	51,2	15,1	133,6
ca 15 " " " (totalt 31 mm)	77,0	52,4	16,0	145,4 + 11,8
ca 30 " " " (" 61 ")	77,0	49,6	15,7	142,3 + 8,7
ca 45 " " " (" 90 ")	67,4	46,0	14,7	128,1 - 5,5
m ³ diff	2,6	2,2	1,1	1,9

Skillnaderna i totalskörd kan nästan helt hänföras till 1:a skörd, då ingen bevattning ännu utförts. I 2:a och 3:e skörd finns en tendens till minskat utbyte med ökade vattenmängder. Inga skillnader är dock här statistiskt säkra.

Resultaten torde - liksom för Fredriksström 1965 - åtminstone delvis vara en följd av skillnader i föregående års näringsbortförel. Med 1964 års vallskördar bortfördes följande mängder i kg per ha

	Ca	P	K
0 mm per bev.	50	10	108
15 " "	84	17	206
30 " "	135	30	344
45 " "	147	34	389

Under 1965 bortfördes ungefär lika stora mängder av Ca, P och K i alla försöksled; i medeltal ca 100, 50 respektive 450 kg per ha.

Kristianstads län

Härnestad, År 1965

Försöksvärd: Fru Christina Engström, Härnestads gård, Åhus

Markkaraktäristik

Horisont	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig	förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt	förråd
0-20	mf lerig sand	26	7,6	IV	3	III	2
20-50	" "	26	8,2	III	3	I	1

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets	63	17	90	21	60	251

1. R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Bintje

Allmän gödsling per ha: 30 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1965

Bevattning: 29/7 29 mm, 16/8 30 mm. Summa 59 mm.

Försöksgödsling, per ha

K₁ 500 kg 50 % kaliumsulfat (= allmän gödsling)

K₂ 1000 "

N₀ 0 kg 21 % am.-sulfat

N₁ 500 "

N₂ 1000 "

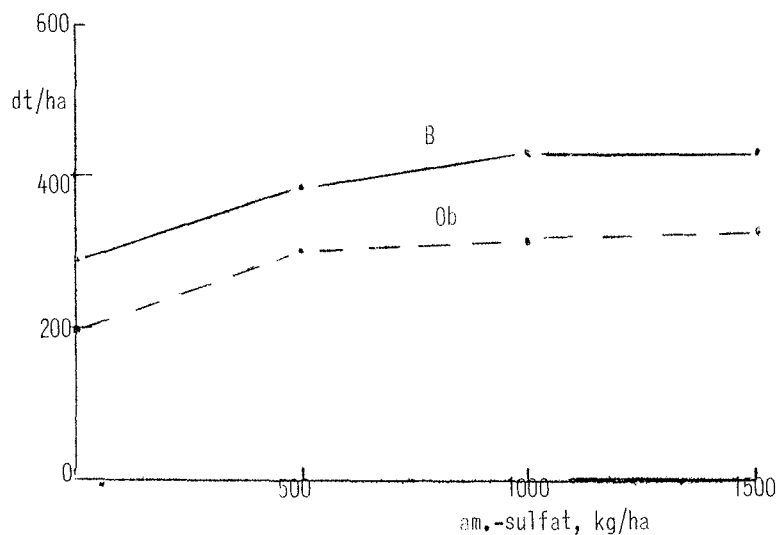
N₃ 1500 "

N₄

Plantantal, m:tal per ha: 45500

Knölskörd, dt per ha:

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal
K ₁	Ob (obev.)	201	254	269	282	251
	B (bev.)	290	371	424	430	379
K ₂	Ob	194	253	258	269	243
	B	291	394	437	431	388
M:tal		244	318	347	353	315
m _{diff.N} = 7,7						
K ₁		245	313	346	356	315 m _{diff.K} = 8,3
K ₂		243	324	347	350	316
Ob		197	254	263	275	247 m _{diff.bev.} = 3,0
B		290	382	430	430	383

Bevattningsseffekt. Bevattning har i genomsnitt ökat knölskörden med 136 dt per ha. Ökningen, som är statistiskt mycket säker, är minst i N_0 och störst i N_2 och N_3 .

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med respektive 74, 103 och 109 dt per ha. Skillnader större än 16 dt är statistiskt säkra.

Kaliumgödsling. Dubblering av kaliumsulfatgivan 500 kg per ha har icke medfört någon förändring i knölskörd varken på obevattnat och bevattnat eller på olika kvävenivåer.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
Ob	< 35 mm	6	2	3	2
	35-55 "	90	83	78	77
	55-75 "	4	15	19	21
	> 75 "	-	-	-	-
B	< 35 mm	2	1	1	1
	35-55 "	73	54	39	40
	55-75 "	25	45	60	58
	> 75 "	-	-	-	1

Bevattning har medfört en relativt stor förskjutning av knölskörden från storleksklassen 35-55 mm till 55-75 mm. Knölarna har också blivit större vid kvävegödsling upp till 1000 (N_2) kg am.-sulfat per ha. Värdena är medeltal för kaliumleden som inte skiljer sig nämnvärt från varandra.

Skador och sjukdomar. Mängden rötangripna och missformade knölar har blivit något större i bevattnade försöksled än i obevattnade, vilket medfört ett större antal felenheter för starka skador. Skorvangreppen har varit minst i bevattnade led.

Kvävegödsling och ökade kvävegivor har medfört en ökning av mängden missformade knölar och knölar med sprickor samt en tendens till minskade skorvangrepp.

Det finns inge tydliga skillnader mellan kaliumleden.

Kokanalys. Bevattning har givit något fler sönderkokta knölar. I övrigt är skillnaderna, jämfört med obevattnat, små eller inga.

För ökade kvävegivor finns det en tendens till ökning av antalet svagt blötkokta och mörkfärgade knölar samt till en något mer framträdande besk smak.

Den höga kaliumgivan har i genomsnitt medfört en något försämrad jordsmak men i övrigt icke givit några nämnvärda utslag.

11. R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis

Sort: Dianella

Allmän gödsling per ha: 30 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1965.

Bevattning: 22/6, 27/7 och 13/8.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 500$, $N_2 = 1000$ och $N_3 = 1500$ kg 21 % am.-sulfat per ha.

Plantantal, m:tal per ha: 49000. I försöksled B_1 har plantantalet varit lägre och statistiskt sett säkert skilt från antalet i övriga bevattningsled.

Knölskörd, dt per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal
B_0	0 mm bev.	257	304	299	287	287
B_1	41 " "	368	408	406	391	393
B_2	70 " "	397	447	432	417	423
B_3	87 " "	393	431	420	403	412
M:tal		354	398	389	375	379

$m_{\text{diff},N} = 8,4$

$m_{\text{diff},\text{bev.}} = 14,7$

Bevattningsseffekt. Knölskörden å obeattnat har i genomsnitt höjts med 106, 136 och 125 dt per ha. för tillförsel av respektive 41, 70 och 87 mm per 3 bevattningar. Utslagen är av samma storleksordning på samtliga kvävenivåer. Differenserna mellan de tre bevattnade leden är icke statistiskt säkra. Av knöltillväxtstudier har framgått att det fanns relativt större skillnader fram t.o.m. början av september. Dessa skillnader utjämnades dock delvis efter regn på ca 55 mm under tiden 6-10 september. Försöket skördades den 28 september.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 44, 35 och 21 dt per ha. Skillnader större än 19 dt per ha är statistiskt säkra.

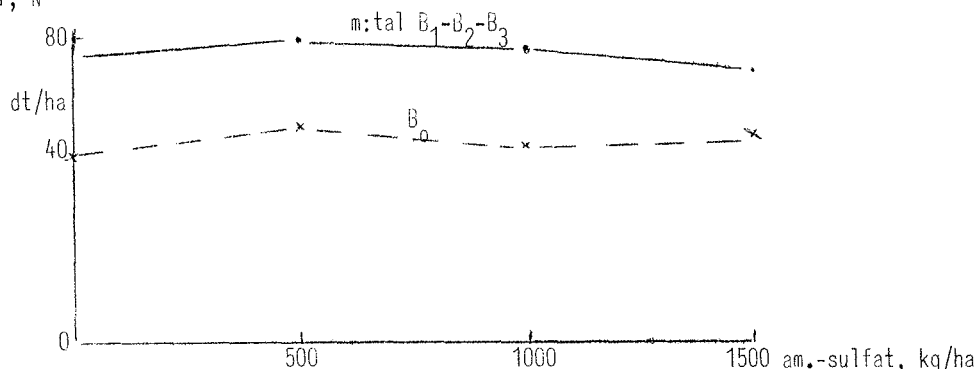
Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
B_0	< 35 mm	3	2	2	3
	35-55 "	67	57	58	52
	55-75 "	29	41	39	45
	> 75 "	1	-	1	-
B_1	< 35 mm	2	2	1	1
	35-55 "	47	45	44	33
	55-75 "	51	50	53	65
	> 75 "	-	3	2	1
B_2-B_3 M:tal	< 35 mm	2	1	1	2
	35-55 "	44	40	40	40
	55-75 "	52	56	56	55
	> 75 "	2	3	3	2

Knölarernas storlek har i stort ökat något såväl för bevattning som för kvävegödsling.
Stärkelseskörd, dt per ha

	N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
B_0	49,1	55,7	50,5	52,8	52,0	$m_{\text{diff. bev.}} = 2,75$
B_1	71,4	80,3	75,6	69,6	74,2	
B_2	77,1	79,1	79,9	71,8	77,0	
B_3	76,6	78,0	74,7	72,1	75,4	
M:tal	68,5	73,3	70,2	66,6	69,7	

$m_{\text{diff. N}} = 1,58$

Bevattning har i genomsnitt ökat stärkelseskörden med 23,5 dt per ha. Skillnaderna mellan de bevattnade leden är relativt av samma storleksordning som skillnaderna i knölskörd. De är icke statistiskt säkra.

De genomsnittliga utslagen för kvävegödsling är relativt mindre än i knölskörden; stärkelsehalten har sänkts med ökade kvävegivr. Differenser större än 3,6 dt per ha är statistiskt säkra.

Skador och sjukdomar. Bevattning har medfört en avsevärd minskning av mängden knölar med sprickor. I övrigt har inga nämnvärda skillnader konstaterats varken mellan bevattningsled eller kväveled.

S. Tolegården. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Eric Grahn, S. Tolegården, Vittskövle

Markkaraktäristik:

Horisont	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt förråd
cm					
0-20	mf lerig grovmo	43	7,9	IV 4	II 2
20-50	" " "	69	8,2	III 3	I 1

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets	70	19	99	20	61	269

I. R1-203. Bevattnings - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Bintje

Allmän gödsling per ha: 30 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1965.

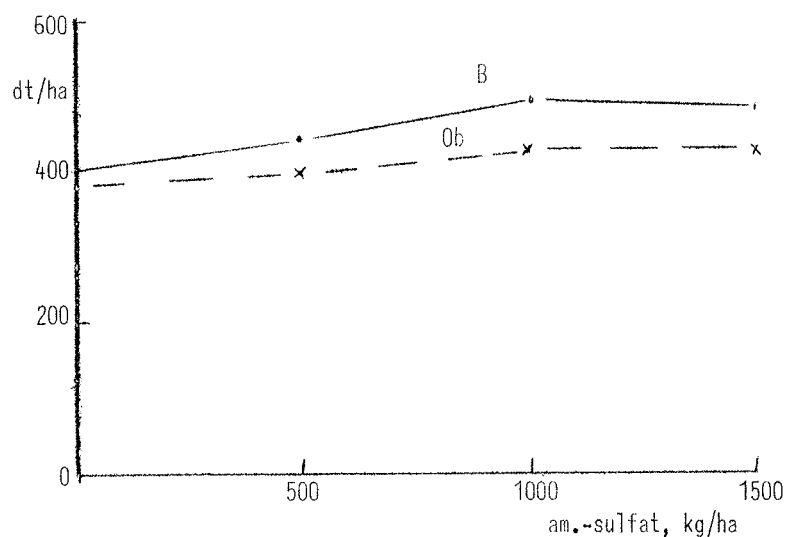
Bevattnings: 4/7 27 mm, 11/8 32 mm. Summa 59 mm.

Försöksgödsling: Som försök R1-203 Härnestad. Se sid. 69

Plantantal, m:tal per ha: 42900

Knölskörd, dt per ha

	N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
K ₁ Ob (obev.)	367	384	418	420	397	
B (bev.)	389	438	481	479	447	
K ₂ Ob	392	403	431	430	414	
B	412	442	501	481	459	
M:tal	390	417	458	453	429	
m _{diff.N} = 14,8						
K ₁	378	411	450	450	422	m _{diff.K} = 10,3
K ₂	402	423	466	456	437	
Ob	379	394	424	425	406	m _{diff.bev.} = 15,4
B	401	440	491	480	453	

Bevattningsseffekt. Bevattning har i genomsnitt givit en säker skördeökning på 47 dt per ha. Ökningen är minst i N_0 och störst i N_2 och N_3 .

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med respektive 27, 68 och 63 dt per ha. Skillnader större än 31 dt är statistiskt säkra.

Kaliumgödsling. Dubblering av kaliumsulfatgivan 500 kg per ha har ökat knölskörden i båda bevattningsleden och på samtliga kvävenivåer. Den genomsnittliga skördeökningen, 15 dt per ha, är dock icke statistiskt säker.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
Ob	< 35 mm	2	2	2	2
	35-55 "	48	49	43	44
	55-75 "	45	46	50	47
	> 75 "	5	3	5	7
B	< 35 mm	3	2	2	2
	35-55 "	52	40	35	39
	55-75 "	42	50	55	53
	> 75 "	3	8	8	6

Knärlarna har blivit något större i de led som både bevattnats och kvävegödslats. Värdena är medeltal för kaliumleden, som inte skiljer sig nämnvärt från varandra.

Skador och sjukdomar. Mängden knölar angripna av brun- och fussriumröta har blivit något större i bevattnade led än i obevattnade. I övrigt har inte konstaterats några nämnvärda skillnader varken mellan bevattningsled eller kväveled.

Kokanalys. Bevattning har medfört en ökning av antalet sönderkokta knölar samt givit något försämrade smakegenskaper.

Antalet svagt blötkokta och mörkfärgade knölar har ökat något med ökade kvävegivor.

Den höga kaliumgivan har medfört en ökning av antalet blötkokta knölar men i övrigt icke givit några nämnvärda utslag.

11. R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis.

Sort: Dianella

Allmän gödsling per ha: 20 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1965.

Bevattning: 7/7 och 10/8

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 500$, $N_2 = 1000$ och $N_3 = 1500$ kg 21 % am.-sulfat per ha.

Plantantal, m:tal per ha: 42700

Knölskörd, dt per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
B_0	0 mm bev.	331	406	415	424	394	$m_{\text{diff.bev.}} = 9,6$
B_1	48 " "	336	395	432	451	403	
B_2	68 " "	352	374	425	418	392	
B_3	70 " "	345	405	426	451	407	
M:tal		341	395	424	436	399	
$m_{\text{diff.N}} = 17,7$							

Bevattningsseffekt. Bevattning har icke givit något utslag i knölskörden. Studier av knöltillväxten under sommaren har emellertid visat att det fanns betydande bevattningseffekter fram t.o.m. början av september. Ca 50 mm regn under tiden 6-10 september medförde dock en utjämning av skillnaderna mellan försöksleden. Försöket skördades den 29 september.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 54, 83 och 95 dt per ha. Skillnader större än 40 dt per ha är statistiskt säkra.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

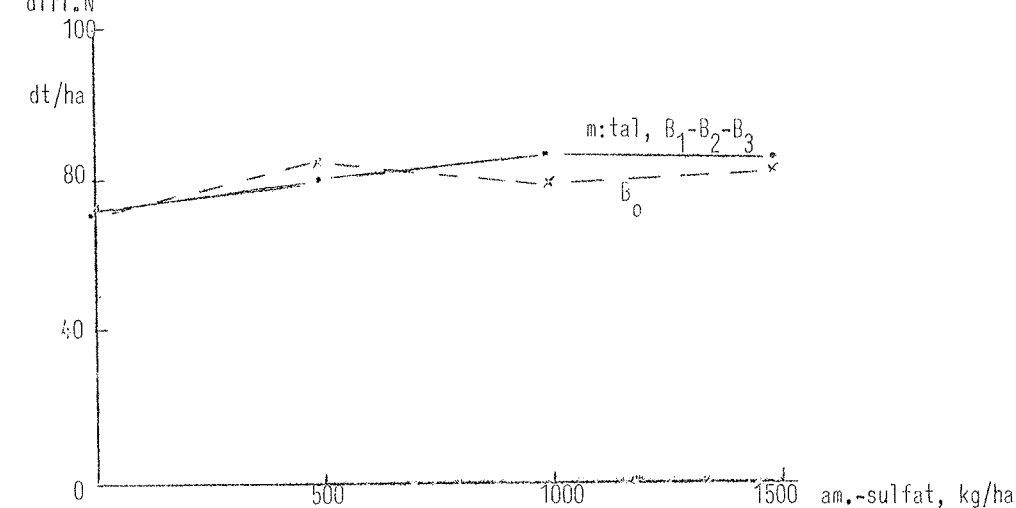
		N_0	N_1	N_2	N_3
B_0	< 35 mm	4	2	2	2
	35-55 "	58	48	44	38
	55-75 "	38	49	51	56
	> 75 "	-	1	3	4
$B_1-B_2-B_3$ M:tal	< 35 mm	4	3	3	2
	35-55 "	52	56	48	44
	55-75 "	43	40	47	51
	> 75 "	1	1	2	3

I de tre bevattnade leden, vilka har praktiskt taget lika storleksfördelning, har knölarna i genomsnitt blivit något mindre än i det obevattnade ledet. Knölstorleken har ökat något med ökad kvävegödsling.

Stärkelseskörd, dt per ha

	N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal
B_0	70,8	85,3	79,7	82,7	79,6
B_1	70,2	81,4	80,9	86,6	82,0
B_2	73,9	74,5	85,8	81,1	78,8
B_3	70,3	85,8	86,5	90,7	83,3
M:tal	71,3	81,7	85,5	85,3	80,9

$m_{\text{diff.}N} = 3,69$

Skillnaderna mellan bevattningsförsöksleden är relativt av samma storleksordning som skillnaderna i knölskörd. De är icke statistiskt säkra.

Stärkelsehalten har sänkts något med ökade kvävegivor vilket medfört relativt mindre ökning i stärkelseskörd än i knölskörd. Differenser större än 8,3 dt per ha är här statistiskt säkra.

Skador och sjukdomar. Analysresultaten visar inga nämnvärda skillnader mellan olika försöksled.

Brohem. År 1965

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Nilsson, Brohem, Gringelstad, Gårds Köpinge

Markkarakteristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlösigt förråd		Kaliumtillstånd lättlösigt förråd	
0-20	nmh, lerig moränsand	33	7,7	V	5	III	3
20-50	mf lerig mor- ränsand	37	8,0	V	5	II	3

R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis

Sort: Dianella

Allmän gödsling per ha: 20 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1965.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets	64	22	105	23	64	278

Bevattnings: 5/8 och 18/8.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 500$, $N_2 = 1000$ och $N_3 = 1500$ kg 21 % am.-sulfat per ha.

Plantantal, m:tal per ha: 33300.

Knölskörd, dt per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
B_0	0 mm bev.	233	294	361	362	313	$m_{\text{diff.bev.}} = 19,3$
B_1	44 " "	290	344	389	397	355	
B_2	60 " "	284	321	358	374	334	
B_3	61 " "	288	370	410	413	370	
M:tal		274	332	380	387	343	
$m_{\text{diff.}N} = 15,6$							

Bevattningsseffekt. De tre bevattnade leden har i medeltal givit en säker skördeökning av 40 dt per ha. Av enskilda differenser är eljest endast $B_3 - B_0$ statistiskt säker. Liksom i motsvarande försök vid S. Tolegården (s.73) medförde regn på ca 55 mm under tiden 6-10 september en utjämning av uppkomna skillnader i knölmängd mellan obevattnat och bevattnad led. Försöket skördades den 30 september.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 58, 106 och 113 dt per ha. Skillnader större än 35 dt per ha är statistiskt säkra.

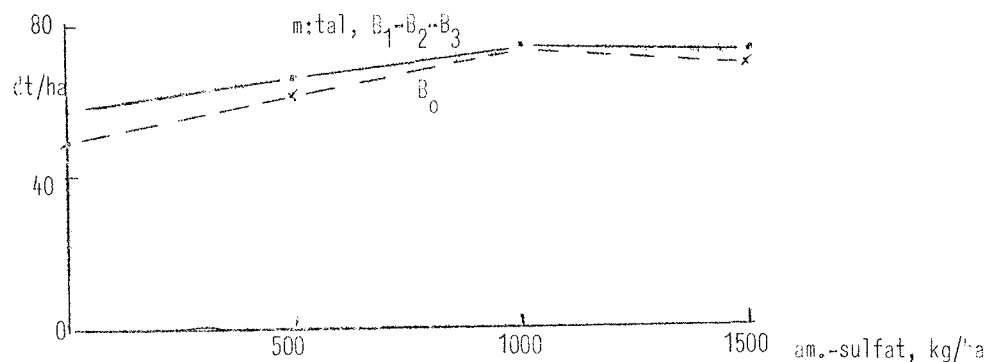
Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
B_0	≤ 35 mm	4	4	2	1
	35-55 "	63	63	49	47
	55-75 "	33	32	49	50
	> 75 "	-	1	-	2
$B_1-B_2-B_3$	≤ 35 mm	3	2	2	2
	35-55 "	59	55	47	40
	55-75 "	38	43	49	56
	> 75 "	-	-	2	2
m:tal					

Det finns en tendens till något större knölar i de bevattnade leden. Knölstorleken har ökat med ökade kvävegivor.

Stärkelseskörd, dt per ha

	N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
B ₀	49,4	62,3	74,1	70,6	64,1	m _{diff.bev.} = 3,80
B ₁	60,6	65,0	76,7	75,9	69,6	
B ₂	54,5	61,7	72,0	69,2	64,3	
B ₃	58,4	74,0	77,5	77,3	71,8	
M:tal	55,7	65,8	75,1	73,3	67,5	
m _{diff.N} = 3,02						

De bevattnade försöksleden har i genomsnitt givit en icke säker skördeökning av 4,5 dt stärkelse per ha, och haft ca 1% lägre stärkelsehalt än det obevattnade ledet. Inga skillnader i stärkelseskörd mellan bevattningsled är statistiskt säkra.

Liksom i motsvarande försök vid Härnestad (s.70) och S. Tolesgården (s.73) har stärkelsehalten sänkts med ökade kvävegivor. Utslagen för kvävegödsling är därför relativt mindre i stärkelseskörd än i knölskörd. Differenser större än 6,8 dt per ha är statistiskt säkra.

Skador och sjukdomar. Analysresultaten visar inga nämnvärda skillnader mellan bevattningsleden. Däremot har mängden grönfärgade och missformade knölar ökat med ökade kvävegivor.

Tjörnedala. År 1965

Försöksvärd: Kristianstads läns hushållningssällskap, Tjörnedala försöksgård, Baskemölla

Markkaraktistik:

Horisont	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
cm			lättlös	förråd	lättlös	förråd
0-20	mf moig sand	6,7	11	2	1	1
20-50	sand	6,8	1	1	1	1

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Simrishamn)	34	40	62	57	54	247
Årets	93	21	97	36	50	297

I. R1-201. Olika givor salthaltigt vatten

Försöket utlagd 1960

Gröda: Korn, Ingrid

Allmän gödsling per ha: 400 kg PK 15-25 och 200 kg 25 % kalkammonsalpeter våren 1965.

Bevattnings: 10/6

Kärnskörd, 15 % vatten, dt per ha

a	0 mm bev.	27,3
b	20 " "	25,3 - 2,0
c	40 " "	24,3 - 3,0
d	60 " "	18,1 - 9,2
m _{diff} = 6,2		

Resultaten visar en tydlig skördesänkning för ökade mängder salthaltigt vatten. Inga differenser är dock statistiskt säkra.

Korn under åren 1962-64 omväxlande i detta och i följande försök har i medeltal givit 26,4, 32,1, 32,7 och 30,4 dt kärna - 15 % vatten - per ha i respektive försöksled. Under 1962 utfördes ingen bevattning, 1963 och 1964 vattnades 3 gånger per år.

Observationer: Beståndet har varit ojämnt och relativt dåligt. Inga nämnvärda skillnader har erhållits i rymdvikt och tusenkornvikt.

II. R1-201. Olika givor salthaltigt vatten

Försöket utlagt 1960

Gröda: Potatis, Bintje

Allmän gödsling per ha: 800 kg PK 15-15 och 450 kg 21 % am.-sulfat våren 1965

Bevattnings: 13/8

Knölskörd, dt per ha

a	0 mm bev.	244
b	20 " "	252 + 8
c	40 " "	227 - 17
d	60 " "	265 + 21
m _{diff}	24	

Skillnaderna mellan försöksleden ligger inom felgränserna.

Potatis på detta och föregående försök under år 1961 och ett år vardera på dessa försök under 1963 och 1964 har i medeltal givit 217, 202, 199 och 176 dt knölar per ha i respektive försöksled. Bevattnings har ägt rum 1-4 gånger per år.

Observationer. Beståndet har varit luckigt och dåligt. Stärkelsehalten vid skörden var 17,2 % i leden a, b, och c samt 17,0 % i led d.

III. R1-209. Olika givor sötvatten och salthaltigt vatten

Försöket utlagt 1958

Gröda: Tredje årets vall

Allmän gödsling per ha: 700 kg PK 15-15 och 400 kg 25 % kalkammonsalpeter på våren, 200 kg 15,5 % kalksalpeter efter 1:a skörd

Bevattnings: 10/6 och 13/8

Beståndets sammansättning; % av olika arter vid 2:a skörd

	Försöksled				
	a	b	c	d	e
Hundäxing	35	47	43	37	40
Rödsvingel	48	52	54	62	60
Övriga arter	17	1	3	1	-

Torrsubstansskörd, dt per ha

	9/6	23/7	26/10	Totalt	23/7 + 26/10
a obevattnat	8,6	13,0	20,1	41,7	33,1
b 20 mm sötvatten per bev.	11,1	19,9	22,6	53,6 + 11,9	42,5 + 9,4
c 20 " salth.vatten "	18,6	16,9	23,8	59,3 + 17,6	40,7 + 7,6
d 40 " sötvatten "	12,4	19,7	20,8	52,9 + 11,2	40,5 + 7,4
e 40 " salth.vatten "	13,3	16,3	23,6	53,2 + 11,5	39,9 + 6,8
m _{diff}	4,6	1,2	2,2	6,6	2,6

Resultaten från 1:a skördetillfället - då ingen bevattning ännu utförts - visar inga negativa verkningar av de föregående årens salttillförsel. Inga differenser vid denna skörd är dock statistiskt säkra.

Vid 2:a skörd har alla de fyra bevattnade försöksleden givit en säker skördeökning. De led, som fått sötvatten, har givit ett statistiskt säkert merutbyte jämfört med saltvattnade led.

I 3:e skörd, som togs mer än 2 månader efter sista bevattningen, finns en tendens till skördestegring för bevattning. Inga differenser är dock statistiskt säkra.

Summan av 2:a och 3:e skörd - ger en genomsnittligt säker skördeökning av 7,8 dt torrs substans per ha för bevattning. Alla skillnader mellan de bevattnade leden är osäkra.

Sedan utläggningen 1958 har försöket vattnats med salthaltigt vatten 2 gånger per år under 1959 och 1960, 3 gånger 1963 och 6 gånger 1964. Skörd har tagits av korn 1959, höstråg 1961 och vall (1 skörd) 1964. Inga negativa utslag av salthaltigt vatten har erhållits i dessa skördar jämfört med sötvatten.

Markkemiska analyser på prov uttagna våren 1965. Analyser har utförts beträffande de lättlösliga mängderna och förråden av Ca, P, Mg, K och Na. Tabellen upptar de resultat, som uppvisar väsentliga skillnader mellan försöksleden. Värdena anger mg per 100 g torr jord.

	Horisont	Försöksled				
	cm	a	b	c	d	e
Lättlösligt Ca	0-20	160	124	92	120	92
	20-50	140	36	36	60	50
Lättlösligt Mg	0-20	5,0	2,1	7,4	2,4	13,4
	20-50	7,2	1,0	1,6	1,0	3,0
Lättlösligt Na	0-20	1,8	1,8	11,0	2,8	12,7
	20-50	1,1	0,9	3,2	1,4	6,2
Förråd av Na	0-20	3	3	9	4	15
	20-50	1	1	4	3	9

Som synes kvarstår en del effekter från de föregående årens bevattningar. Jämfört med sötvatten har tillförseln av salthaltigt vatten medfört ett något försämrat kalktillstånd i matjorden samt en ökning av Mg- och Na-halterna. Ökningen i sistnämnda avseenden är störst vid den högsta vattengivan.

Vattenanalyser. Det salthaltiga vattnet har haft en genomsnittlig total salthalt av 0,57 %.

Hallands län
=====

Tönnersa, År 1965

Försöksvärd: Hallands läns hushållningssällskap, Tönnersa försöksgård, Eldsberga

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig förråd	Kaliumtillstånd lättlösigt förråd
0-20	mf lerig mo	28	5,8	IV 2	III 2
20-50	moig sand	20	6,2	II 2	I 1

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Genevad)	40	59	109	94	78	380
Årets	38	45	117	49	140	389

I. R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsval

Gröda: 1:a årets timotej - ängssvingel vall

Allmän gödsling per ha: 600 kg PK 15-30 våren 1965

Bevattnings: 26/5, 8/6 och 16/8.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 800$, $N_2 = 1600$, $N_3 = 2400$ och $N_4 = 3200$ kg 15,5 % kalksalpeter per ha. Givorna har fördelats med 1/4 på våren och 1/4 efter vardera 1:a, 2:a och 3:e skörd.

Torrsubbstansskörd, dt per ha. Summa för samtliga skördar.

		N_0	N_1	N_2	N_3	N_4	M:tal
B_0	0 mm bev.	52,1	66,4	80,0	79,8	96,9	75,1 $m_{diff.bev.} = 4,8$
B_1	50 " "	54,1	65,3	75,3	91,6	101,2	77,5
B_2	75 " "	69,8	94,7	104,7	117,5	119,6	101,3
B_3	100 " "	67,9	79,3	94,8	121,7	108,3	94,4
M:tal		61,0	76,4	88,7	102,6	106,5	87,1
$m_{diff.N} = 4,1$							

Avkastning i bevattningsled vid enskilda skördar, m:tal för alla kvävegödslingsled

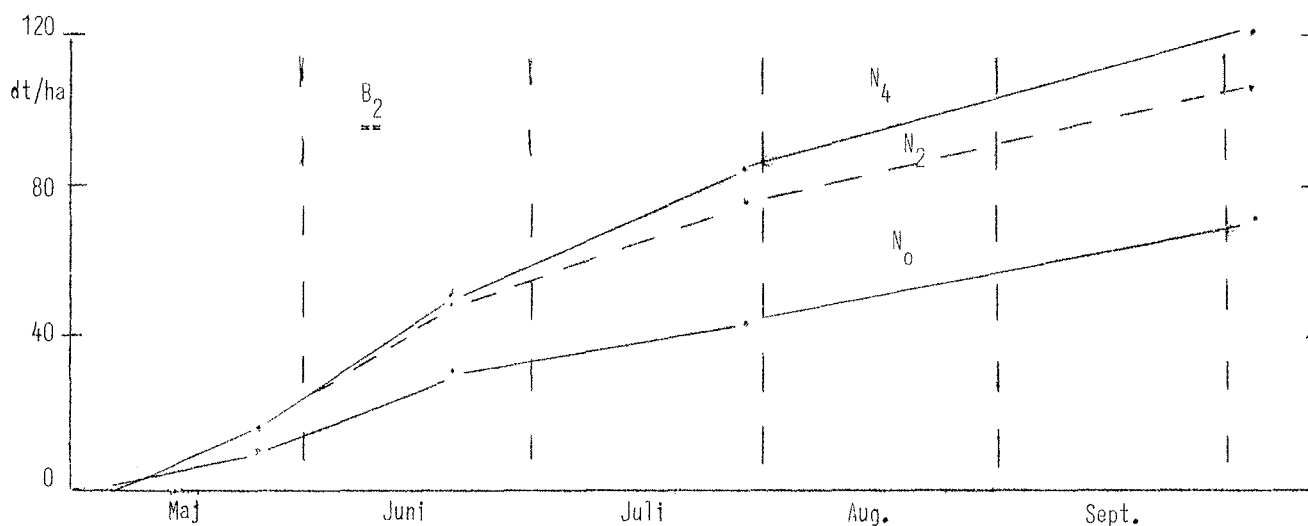
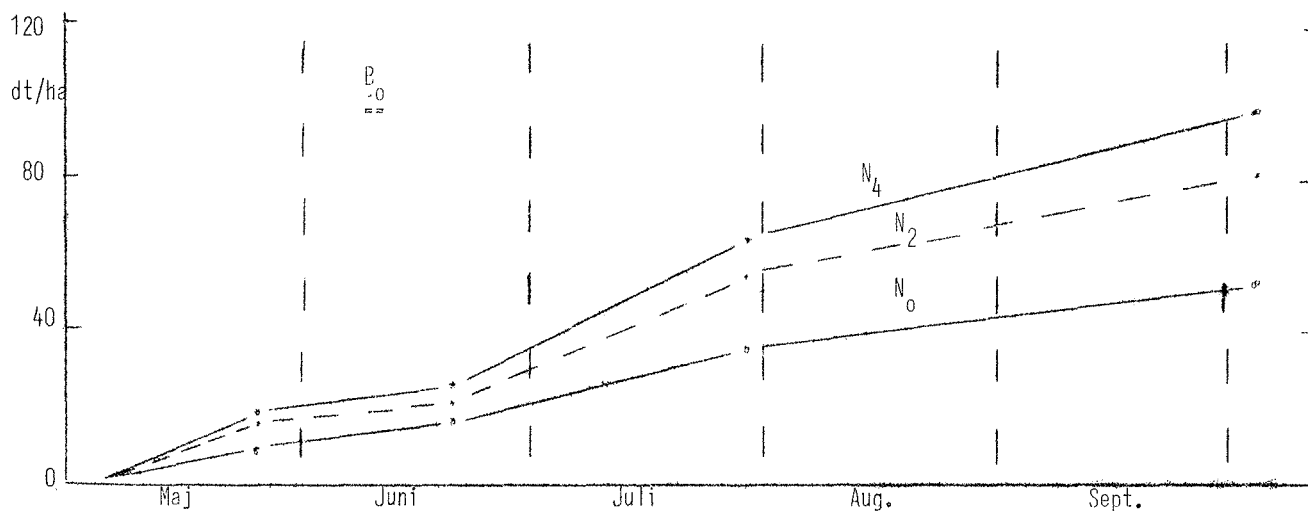
	26/5	21/6	30/7	5/10	Totalt
B_0	14,2	7,8	28,9	24,2	75,1
B_1	15,9	8,7	29,4	23,5	77,5
B_2	14,3	30,5	25,5	31,0	101,3
B_3	13,3	31,7	20,0	29,4	94,4
$m_{diff.bev.} = 1,1$	3,5	0,7	2,3	4,8	

Avkastning i kvävegödslingsled vid enskilda skördar, m:tal för alla bevattningsled

	26/5	21/6	30/7	5/10	Totalt
N_0	9,0	16,2	14,6	21,2	61,0
N_1	12,0	20,5	21,7	22,2	76,4
N_2	15,7	19,1	27,7	26,2	88,7
N_3	18,7	22,2	30,5	31,2	102,7
N_4	16,7	20,2	35,3	34,3	106,5
$m_{diff.N} = 1,1$	1,1	1,1	2,3	2,5	4,1

Tillväxt i torrsbstans; för bevattningsleden

B_0 och B_2 .

Bevattningseffekt. Tillförsel av 50, 75 och 100 mm vatten har givit genomsnittliga skördeökningar av totalt respektive 2,4, 26,2 och 19,3 dt torrsbstans per ha. Differenser större än 11 dt per ha är statistiskt säkra.

Skördestegringarna för bevattning har erhållits i 2:a och 4:e skörd. I båda fallen har B_2 och B_3 givit säkra merskördar jämfört med B_0 eller B_1 .

Mellan 2:a och 3:e skörd erfordrades ingen bevattning. Merskördarna i B_0 och B_1 , jämfört med B_2 och B_3 , torde bero på skillnader i aktuell näringstillgång.

Kvävegödslingseffekt. Gödsling med 800, 1600, 2400 och 3200 kg kalksalpeter per ha har givit genomsnittliga skördeökningar av totalt respektive 15,4, 26,7, 41,7 och 45,5 dt torrsbstans per ha. Skillnaden mellan de två högsta givorna är icke säker.

I de enskilda skördarna har utbytet nästan genomgående ökat upp till näst högsta kvävegivan (N_3). Differenserna mellan N_3 och N_4 ligger i samtliga fall inom felgränserna. Relativt minst kväveeffekter har erhållits vid 2:a skörd.

Bortförsel av näringsämnen, kg per ha

		Ca	P	K
M:tal B ₀ och B ₁	N ₀	45	23	161
	N ₁	45	28	211
	N ₂	50	36	264
	N ₃	58	41	301
	N ₄	75	49	350
M:tal B ₂ och B ₃	N ₀	62	29	216
	N ₁	60	36	283
	N ₂	60	43	334
	N ₃	75	54	420
	N ₄	80	54	407

Med allmän gödsling har under året tillförts ca 54 kg Ca, 40 kg P och 150 kg K per ha.

II. R1-207. Olika vattengivor - kvävegödsling till gröda i växtföljd

Försöket utlagt 1964

Gröda: Korn, Ingrid

Allmän gödsling per ha: 600 kg PK 15-15 våren 1965

Bevattnings: 25/5 och 9/6.

Försöksgödsling: N₀ = 0, N₁ = 400, N₂ = 600 och N₃ = 800 kg 15,5 % kalksalpeter per ha vid uppkomsten.

Kärnskörd, 15 % vatten, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
B ₀	0 mm bev.	22,0	49,1	52,6	50,0	43,5	m _{diff.bev.} = 2,4
B ₁	39 " "	25,0	50,9	49,0	48,3	43,3	
B ₂	54 " "	27,8	48,0	44,4	47,9	42,0	
B ₃	69 " "	21,6	45,3	47,3	47,4	40,4	
M:tal		24,1	48,3	48,3	46,4	42,3	

m_{diff.N} = 2,7

Bevattningsseffekt. Skördeökning för bevattning har endast erhållits i det icke kvävegödslade ledet och för de två lägsta vattengivorna. I övrigt visar skörden en nästan genomgående tendens att minska något med ökade vattengivor. Denna tendens slår också igenom i medeltalen, som dock inte är säkert skilda från varandra.

Kvävegödslingseffekt. Den lägsta kvävegivan - 400 kg kalksalpeter per ha - har medfört en fördubbling av kärnsköörden jämfört med icke kvävegödsling. De högre givorna har icke givit något merutbyte därutöver.

Kvalitetsanalyser. Rymdvikt och tusenkornvikt vid skörd har ökat med ökade vattengivor. Större kvävegivor har medfört sänkt tusenkornvikt.

Observationer m.m. I slutet av juni var beståndet betydligt bättre i bevattnade led än i obevattnat. Skillnaderna blev senare mindre markanta men intrycket av bäst bestånd i bevattnade led kvarstod till skörden. I obevattnade rutor - speciellt i de kvävegödslade - utvecklades relativt rikligt med grönskott efter regnen i juli.

Gradering av stråstyrkan vid skörd visar en ringa förbättring för bevattning och ökade vattengivor samt en betydande försämring med kvävegödsling och stegrade kvävegivor.

Beståndet å försöksled B_3 , som fått mest vatten, var gulmoget 3-4 dagar tidigare än i övriga led. I genomsnitt ökade också kärnans vattenhalt vid skörd från 21 % i B_3 till 23 % i B_0 . Ungefär samma ökning i vattenhalt erhöles från N_0 till N_3 .

TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

Inledning

Väderleken under år 1965

Resultat av enskilda försök .....

Stockholms län

Husby By	avst.	5
Krogsta	"	5
Vasa säteri	"	6
Ängstugan	"	6

Uppsala län

Danmarks By	avst.	8
Lövstaholm	"	8
Marsta	"	9
Skrallinge	"	10
Örbyhus	"	10

Södermanlands län

Årdesta	avst.	12
Törsta	"	12
Vallby Prästgård	"	13

Östergötlands län

Fullerstad	avst.	14
Hageby	djup	14
Ingelstad	avst.	15
Stora Greby	"	15
Säby	"	16

Jönköpings län

Lidhult	avst.	17
Åby	"	17

Kronobergs län

Ingelstads Lantbruksskola ..	avst.	18
Persgård	djup	18

Kalmar län

Gamleby Lantbruksskola	avst.	19
------------------------------	-------	----

Gotlands län

Ålmungs	djup	20
Lyrungs	avst.	20
Svie	"	21

Kristianstads län

Ausås	avst.	22
Tranarp	"	22

Malmöhus län

Nybo	avst.	23
Rosendal	"	23
Svenstorp	"	24
Säbyholm	"	24

Göteborgs och Bohus län

Bro	avst.	26
Ledum	"	26
Skär	"	27
Tingvall	"	27

Älvsborgs län

Assmundstorp	avst.	28
Forstena	"	28
Säby	"	29
Tveten	"	29

Skaraborgs län

Djupedal	djup	30
Frugården	avst.	30
Gamla Karstorp	djup	31
Gammalstorp	avst.	31
Gunnarstorp	"	32
Lanna	djup	33
Lanna	komb. dikning och såtid	34
Marieholm	djup	35
Stensfält	avst.	36
Stommen	"	36
Sunnersbergs prästgård	"	37
Sötåsen	"	37
Tyskagården	"	38
Vrå Nolgården	stamdikning	38
Vrå Nolgården	avst.	39
Värings prästgård	"	39

Värmlands län

Kvarntorp	avst.	40
Norberg	"	40
Uddeholm	avst. o. djup	41
Västana	avst.	42
Ölmskog	"	42

Örebro län

Askersunds By	avst.	44
Falkenå	"	44
Klockhammar	"	45

Västmanlands län

Gålby	avst.	46
Norrby Prästgård	"	46
Väster-Säby	"	46

Kopparbergs län

Kluster	avst. o. djup	48
Spisbo	avst.	48
Wikmanshyttan	avst. o. djup	49

Gävleborgs län

Backa gård	avst.	50
Svedja	"	50
Sörby, Järvsö	"	51

Västernorrlands län

Hov	avst.	52
-----------	-------	----

Västerbottens län

Kvarnsvedjan	avst.	53
Röbäcksdalen	avst. o. djup	53
Röbäcksdalen	komb. dikning o. såtid	54
Strandfors	avst.	56

Norrbottens län

Kukkola	avst.	57
Vittjärvsgården	"	57

Sammanställning av resultaten från

täckdikningsförsöken 58-59

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BEVATTNINGSFÖRSÖK

<u>Stockholms län</u>		sid.
Gimo	R1-208. Bevattning - kvävegödsling till matpotatis	60
Sättra	R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis	61
Vattmyren	R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsval; 1:a årets	62
Risinge	R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsval; 1:a årets	63
 <u>Kalmar län</u>		
Fredriksström ...	R1-205. Bevattning - kväve till betesvall	65
Gunnarstorp	R1-201. Olika givor salthaltigt vatten; blandsäd korn - havre	66
 <u>Blekinge län</u>		
Steneryd	R1-202. Olika vattengivor till gröda i växtföljd; 2:a års vall	68
 <u>Kristianstads län</u>		
Härnestad	I. R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis	69
	II. R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis	70
S. Tolegården ...	I. R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis	72
	II. R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis	73
Brohem	R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis	75
Tjörnedala	I. R1-201. Olika givor salthaltigt vatten; korn	76
	II. R1-201. Olika givor salthaltigt vatten; matpotatis	77
	III. R1-209. Olika givor sötvatten och salthaltigt vatten; 3:e års vall	77
 <u>Hallands län</u>		
Tönnersa	I. R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsval; 1:a årets	79
	II. R1-207. Olika vattengivor - kvävegödsling till gröda i växtföljd; korn	81